

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai XXII

CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS, 21 d. VASARIO (FEBRUARY), 1913 M.

Nr. 8

POLITISKOS ŽINIOS.

BALKANŲ PUSSALIS.

Turkų generolui Enver Be-yui pasisekė su 40,000 atsiųstų iš Azijos kareivių įsiveržti ant Galipoli pussalio, bet kaip garšina žinios, ateinančios iš Sofijos, bulgarai Enverą sumušė, privertė jį trauktis, nes truko jo kareiviams maisto ir amunicijos. Bulgarai užtikrina, būk jie apvaldė europinę Dardanelių pusę, ginasi dar tik miestą Galipoli ir turkų rankose yra tvirtovės nuo Azijos pusės, todėl Grekų laivynas negali plaukti prie Konstantinopolio. Ginančios jūrių siaurumą tvirtovės, vokiškų inžinierių padirbtos, buvo priręgtos ginti siaurumą tik nuo jūrų pusės, nemanyta mat tasyk, kada tvirtovės rengta, kad siaurumą reiktų ginti ir nuo sausžemio, nes sausžemis iš visų pusių Turkijai prigulėjo.

Londonė gauta žinia, būk bulgarai apvaldė miestą Balair su visomis jo tvirtovėmis; jiems miestą pasisekė paimti su klastos pagelba, nes per mušį paimti nebuvo galima. Bulgarai iš pradžios mėgino miestą veržti, bet kelis jų užpuolimus turkai atmušė, paguldė daug kareivių. Todėl bulgarai traukėsi vis atgal, nudavė, būk tapo sumušti; turkai tam patikėjo, išėjo iš savo tvirtų stovyklų vyti sumuštus. Turkų laivynas to nežinojo, jo kanuolės pradėjo bombarduoti ne priešų, bet savųjų eiles. Bulgarai iš to pasinaudojo ir visai sumušė baimės apimtus turkus.

Sulyg Londonė gautų žinių, turkai tapo galutinai sumušti prie Galipoli. Nepasisekė jiems ir prie Catalja, kur būk teipgi juos sumušė. Londono laikraštis "News" užtikrina, jog jau ir vyriausiasis turkų vadovas, Seket paša, peršitkrine, kad Turkija karą vesti negali. Bet ar ištiko teip yra, nežinia. Juk jeigu turkai teip visur priešų būtų mušami, tai tie priešai būtų jau prie Konstantinopolio prieję; tuom tarpu dar jie nuo Turkijos sostinės vis teip toli, kaip toli buvo prieš karo, sulaukymą ir užmezgimą tarybų Londonė.

Serbai ir bulgarai bombarduoja toliau Adrianopolį ir kaip garšina žinios paenancios iš Sofijos, kanuolių šuviai išgriovė daug fortų miesto aplinkinėse. Būk kelios dalys turkų kariūmenės pefėjo ir jų priešų puse. Bet ar tos žinios teisingos, nežinia; bet žinia, kad telegramai nuo mušio laiko aštriai yra cenzuruojami abiejų karą vedančių pusių.

13000 grekų išlipo Egeiskų jūrų pakrantėse paremti bulgarus, kurie vieni turkų įveikti negali. Prie Scutari montenegrinai mėgino veržti fortas Tarabos ir Bedica, bet tapo sumušti, užmūsta jų 3000, taigi dešimtą visos jų kariūmenės dalis. Bulgarijos pakrantėse, kanuolių šuviai paskandino turkų kariską laivą As-sar.

Grekai kaip savo valdybą užėmė didžiausią Turkijai prigulėjusią salą Kretą, kur tvarką prižiūrėjo kariūmenės: Anglijos, Francūzijos, Rusijos ir Italijos; tos kariūmenės iš ten pasitraukė. Turkija mėgino įsikišti užtari-mą pas didesės Europos viešpatijas, bet tos atsakė Turkijai padėti. Bereikalo Turkija ten kreipėsi, nes galėjo juk patėmyti, kad tos viešpatijos remia vieną krikščionišką Balkanų tautelės.

MEXIKO.

Paskalas, išsiplatines po visą svertą, būk Mexiko prezidentas Madero rezignavo, pasirodė ne-teisingu. Rods jo pasitraukimo reikalavo senatas, bet Madero atsakė, jog trauktiesi jam nėra reikalo, nes jis jaučiasi gėtinai-tal tvirtu ir gali į porą dienų sukilimą suvaldyti. Bet jis ir jo pasekėjai jau ne kartą žadėjo

umai sukilėjus suvaldyti, bet to jau antri metai neįstengia pada-ryti, todėl dabar nei namieje, nei svetur nieks jam netiki. Te-telegramai aštriai cenzuruojami, todėl apie revoliucijos bėgi ypač provincijose teisingų žinių gauti negalima.

Svetimų kraštų ambasadoriai pareikalavo, kad bent mieste Me-xike besimušanti karą iš vidurio miesto perkeltų kitur, kur ma-ziau neimančių kare dalyvumo žmonių gyvena, bet lygiai Ma-dero, kaip ir Diaz atsakė, jog to padaryti negali, kol preziden-tas ginasi tautiškaime rume. Francūzijos ambasadorius nuo Madero pareikalavo, kad ypač moterys ir vaikai iš Mexiko mie-sto būtų išsiųsti kitur, bet ir jam atsakė, kad tai padaryti negalima, kol mieste mušiai trau-kiasi ir nei viena pusė kitos ne-pergalės.

Per tarpininkystę Amerikos ambasadoriaus 24 val. mieste Mexiko mušiai buvo sulaukinti, bet tykų buvo tik kelias valan-das, paskui mušiai atsinaujino, mušių sulaukymas tapo atsauk-tas. Mušiose žūna daug žmo-nių iš abiejų pusių, nemažai žu-va moterų ir vaikų, nes mušio laukas yra tirštai apgyventoj, gražiausio miesto dalį. Iki šiol nei viena pusė negali pergalę pa-digirti, abidvi pusės ginasi savo stovyklose — Madero tautiška-me rume, o Diaz arsenalo trio-boj.

I El Paso atėjo, rods dar ne-patvirtinta, žinia, jog Mexike 17 vasario traukėsi smarkus mušiai ir būk Diaz su savo pasekėjais per šturmą paėmė tautiškaį ru-mą, kur gynėsi Madero. Sukil-ėliai jau nuo pats ryto buvo nu-sistumę arčiau prie tautiškaio rumo ir ant visos linijos stumė savo priešus. Bet kad abidvi pusės cenzuruoja telegramus, tai teisingos žinios negreitai svietan-eina.

Jungtinių Valsčių valdžia ren-gia savo kariūmenę, kad prirėi-kias, galėtų ją siųsti Mexikan; prirėngti yra ir kariški laivai. Prezidentas sušaukė ministerius pasitarti, kad daryti kiltus revoliu-cijai Mexiko sostinėje, bet dau-gumas ministerių nepritarė be-ikišimui, nes Jungtinių Valsčių įsikišimas dar labiau pakeltų ispa-niškų respublikų neušitikejimą. Suvaldymui Mexike sukilimo, sulyg apskaitymo karo ministe-rio, reiktų maziausia siųsti ten 200,000 kareivių, o Jungtiniai Valsčiai tiek jų neturi. Kadangi prezidento Tafto ir jo ministe-rių tarnystos laikas baigiasi, tai jie dabar nieko svarbesnio veiki-ti nenori, svarbius reikalus nori palikti naujam prezidentui ir ki-tiems ministeriams.

RUSIJA IR AUSTRIJA.

Nesutikimai Rusijos su Austri-ja vėl labiau pasididino. Prieza-sčių vaidams ir pirma netruko, bet dabar vaidai kijo už rubežius Albanijos. Austrija ypač nenori leisti montenegrinams pasilai-kyti Scutari. Laikšas Austrijos cėsor. Rusijos carui su užmamy-mu taikytiesi ir paleisti bent dalį sumobilizuotos kariūmenės, vie-tioj sumažinti nesutikimus, dar labiau juos padidino: caras aš-triai atsakė, jog Austrijos besiel-gimas ant Balkanų verčia Rusija ginti slaviškas tautas ir mobili-zuoti kariūmenę.

Prietikiai tarp Austrijos ir Ru-sijos teip įtempti, kad greitai ga-li trukti ir prasidėti karas. Ru-sija ir Austrija ir toliau mobili-zuoja kariūmenę. Be šauksmų tą patį daro Vokietija ir Fran-cūzija; rengia karan savo laivy-ną ir Angliją. Berlio laikraš-čiai patalpino žinią, jog į savi-tę laiko visa Francūzijos kariū-menė bus sumobilizuota ir karan prirėngta; be abejonės karan pri-rengta ir Vokietijos kariūmenė.

Kur kariūmenės karan pri-rengtos, ten menkos priežastys gali karą pagimdinti, bet šiom šes Jonišio bažnyčioje,

IŠ MEKSIKOS REVO-LIUCIJOS

Tautiškasai Meksikos palocius, kuriame gyveno respublikos pre-zidentas Madero. Šioj vietoj nuo 10 dienų traukėsi mušiai tarp pre-zidento kariūmenės ir generolo Diazo revoliucionierių. Vėliau-sios žinios praneša, kad prezidentą Madero išdavė generolas Blan-quet, kuris perėjo į Diazo pusę ir liepė kareiviams suareštuoti prez-id. Madero. Po bausmės sušau-dymo Madero rezignavo nuo pre-zidentystės.

KAUNO GUBERNIJA.

DAMBAVAS, Panev. pav. Vi-suomenė kartas nuo karto gauna šiokių tokių žinelių apie Dam-bavą, bet jos, išmėtytos, neduoda pilno paveiksl. O daugiau žino-ti apie Dambavą gana indomu. Dambavas — tai menka filija, kuri turi ligi 18 sodžių. 1863 m. maisto metais bažnyčia buvo už-daryta ir taip ištovėjo ligi 1906 m., kuriais vėl buvo laikinai dvarininkų rūpesniu atidaryta. Ap-sigyveno atvažiuoję iš Kuprelis-kio kun. Karbauskas. Jo rūpe-sniu atėjo Dambavas. Pirmy-pirmausio parupo klebonui žmo-nių materialė gerovė. Tuo tik-slu ir inkurė kun. Karbauskas ukio draugijėlę (1907 m.). Pir-mais metais narių buvo tik 30, dabar gi jau apie 140. Draugijėlė kiekvienais metais taiso gyvu-lių, ukio produktų parodą. Pra-ėjusiais 1912 m. buvo padaryta gegužinė, kad žmonės geriau su-sipažintų tarp savęs; gegužinėje jaunimas ėjo sporto lenktynių. Gerai padariusiems p. Malinskis, vienas iš darbščiausiųjų draugi-jėlės narių, dalino dovanas (skry-bėles ir k.). Kiekvienais metais siunčiamas į Suvalkus vienas ga-besnis narys susipažinti su su-valkiečių ūkininkavimu; per draugijėlės susirinkimą dalinasi žiniomis. Per draugijėlę ūkinin-kai išsirašo ukio įrankių. Per vienus 1912 metus užparė par-vežė 24 vagonus, druskos vieną vagoną, už 12 šimtų bovėlės ir už mažesnę sumą kitų daiktų.

Apskritai, apyvarštos per 1912 metus draugijėlė turėjo 12 tuk-stančių rublių. Iš ukio draugi-jėlės narių susidarė 1912 m. malunininkų kuopelė, prie kurios priguli dabar jau apie 30 žmo-nių. Kiekvienas narys įneša pajų nuo 100—200 rublių. Po dau-giau nešti užginta, nes gali but pajudinta pusiausvira. Kiek šitų neša narys, tiek turi jis balsų. Taigi, jeigu keli nariai įneštų po kokius, sakysim 500, tai jie vi-si moką naudotis net savo pinigais, kurie valsčių guli; prisiminė ir mokyklas, kurių taip mažą Ra-seinių valsčių.

Pavyzdžiui priminė Viduklės ir Gailių vyrių paduotą jam pra-šymą atidaryti mokyklą Žalpiuo-se. Dėl to prašymo dar reikėšia padaryti sueigas abiejų seniūni-jų skyrių ir padarius nutarimą,

g. Dabar jau statomi "Blaiivy-bės" namai, kuriuose bus arbatinė, salė vakarams ir susirinki-mams (dabar susirinkimai daro-mi pas kun. Karbauską). Zigm. Panernackis. — Viltis —

galima busią gauti iš valdžios leidimą įsteigt tenai (Žalpiuos) pradedamąją mokyklą ir kokį tik norint gauti mokytoją (supra-skit lietuvį). Tuotarpu, jei rastų-si butas mokyklai, tai ir šią zie-mą jau galėtų pradėt vaikus mo-kyti; direkciija mokytoją duotų. Taip esą ir visiems reik daryti. Dar ką pasakojo apie Raseinius rengiamą gimnaziją. Ant galo kilo ginčai, ką daryt su val-sčiaus raštinės trobėsiu. Mat na-mą reikią statyti naują. Kol dē-lei plečiaus, kur dabar raštinė stovi, ėjo byla, tol namo netai-sė, bet dabar advokatui J. Vilei-šiui bylą išlošus (jam buvo pa-vesta raseiniečių valsčiaus byla), kai kurie valsčiaus ponai norėtų tą plečių parduoti, o raštinę su-kelti miestan (dabar už 2 varstų nuo Raseinių miesto). Mat tada "su reikalais" nereikėtų taip toli vaikščioti....

Bet buvusieji rinktiniai beveik visi ėmė šaukti, kad plečiaus ne-parduoti, mieste neturėšią tiek pinigų naujiems namams išmu-ryti. Tuo ir pasibaigė. Nežinia dar kaip suėję "erštai" nutars. Mat, čia esama tam tikrų "erštų-rėksnių", kurie kaip nori, taip ir "nurekia" (nutaria).

D. Astrauskis K. R. — Lietuvos ūkininkas —

PAPILYS, Zarasų pav. Sau-sio 10 d. valsčiųėj suėiga nuta-rė duoti kšmet po 300 rubl. pač-tos skyrini atidaryti. Apylinkės kai kurie dvarininkai ir kunigas taip-pat žadėjo prisidėti.

Papilio Juziukas. — Viltis —

PANEVĖŽYS. Panevėžyje nuo naujų metų bažnyčioje per vo-tiją pradėjo lenkiškai giedoti, iki šiol buvo lietuviškai giedama. Lenkai vėl vieną "plocowkę" lai-mėjo.

Vapsva. — Viltis —

NARVAISIŲ, Ukm. pav. Šia-mė sodžiujė gyveno nevedęs jau-nas vaikas Jonas Surgailis. Jis buvo labai doras, niekur nieko ne-kliaudydavo ir negirtuokliavavo. Už tai visos apylinkės buvo labai mylimas. Čia pat gyveno pra-sigėręs jau vedęs žmogus A. Nar-vaišis — grasa visai apylinkei savo muštinėmis. Jis esąs labai stipras: 80 plytų (apie 8 pūdus svarumo) užnešdaves vienu pa-ėmimu gana auštai ant stogo. Savo kaimyno J. S-lio jis labai nekentė, kad tas neprisidėdaves prie jo "bandos", ir visokiais bu-dais jį skriaudėdaves. J. S. mel-davęs: "Brolau, kam tu mane nekaltai skriaudi?" Kalėdų pir-mąją dieną A. N., gerokai in-kauskas, išvedęs J. S. į vakaruškas ir pareikalavęs iš jo išsigerti. Tam atsakius reikalavimą išpildyti, A. N. pasiėgels su juo biškį sma-giaus, ne kaip paprastai.

Sendieną t. y. gruodžio 29 d. jau kelinta diena, kaip J. S. guli ant oro užmūstas ir baisiai su-daužytas ir sudraskytas, kad ne-begalima nė pažinti. Prie jo pristatyta sargyba. Laukiama daktaro. A. Narvaišis suimtas.

Jono draugas. — Lietuvos ūkininkas —

RASEINIŲ VALSČIUS. Lap-kričio 13 d. turėjo būti Raseinių valsčiaus rinktinis sueiga, bet dėl neįsibredamų kelių nesusin-ko, kiek reikiant. Naujas ziem-skinis, rusas, susirinkusiems aiš-okino rusiškai apie naujos tvar-kos įvedimą valsčiuje, butent: sueigas daryti rečiau, bet susi-rinkti visiems iš anksto. Toliau jįsai pasakojo, kaip valstiečiai ne-moką naudotis net savo pinigais, kurie valsčių guli; prisiminė ir mokyklas, kurių taip mažą Ra-seinių valsčių.

Pavyzdžiui priminė Viduklės ir Gailių vyrių paduotą jam pra-šymą atidaryti mokyklą Žalpiuo-se. Dėl to prašymo dar reikėšia padaryti sueigas abiejų seniūni-jų skyrių ir padarius nutarimą,

g. Dabar jau statomi "Blaiivy-bės" namai, kuriuose bus arbatinė, salė vakarams ir susirinki-mams (dabar susirinkimai daro-mi pas kun. Karbauską). Zigm. Panernackis. — Viltis —

PANEVĖŽYS. Sausio 3 d. bu-vo pradedamųjų mokyklų moki-niams eglutė. Mokinių, šiaip vaikų ir suaugusių prisirinko pil-na gaisrininkų salė. Tik bevaidin-ant "Saltį senelį" popierinė-mis rožėmis išspuošusi mergaitė staigu nuo eglutės žvakutės už-sidėga. Ugnis augstai pasikelia. Vaikai, šaukdami "degame, gel-bėkite", puolė prie durų, viens kitą verždami, mindydami. Nuo mergaitės buvo užsidegę moky-tojas ir mokytoja. Juos visus užgesinus, pakėlė uždangą ir pra-dėjo šaukti, kad gaisro nėra. Publika nurimo, tik keliolika vaikų buvo gerai apsumdyti, o vienas visai — apalpes. Užsidegusiajai mergaitėi nusvilo plaukai, apdegę krutinė, veidas ir rankos, ji da-bar sunkiai serga, bet yra viltis, kad sugis. Dėl tos liudnos prie-žasties nė šokių po vadinimo ne-buvo.

Vapsva. — Viltis —

PAPILYS, Zarasų pav. Sau-sio 10 d. valsčiųėj suėiga nuta-rė duoti kšmet po 300 rubl. pač-tos skyrini atidaryti. Apylinkės kai kurie dvarininkai ir kunigas taip-pat žadėjo prisidėti.

Papilio Juziukas. — Viltis —

PANEVĖŽYS. Panevėžyje nuo naujų metų bažnyčioje per vo-tiją pradėjo lenkiškai giedoti, iki šiol buvo lietuviškai giedama. Lenkai vėl vieną "plocowkę" lai-mėjo.

Vapsva. — Viltis —

NARVAISIŲ, Ukm. pav. Šia-mė sodžiujė gyveno nevedęs jau-nas vaikas Jonas Surgailis. Jis buvo labai doras, niekur nieko ne-kliaudydavo ir negirtuokliavavo. Už tai visos apylinkės buvo labai mylimas. Čia pat gyveno pra-sigėręs jau vedęs žmogus A. Nar-vaišis — grasa visai apylinkei savo muštinėmis. Jis esąs labai stipras: 80 plytų (apie 8 pūdus svarumo) užnešdaves vienu pa-ėmimu gana auštai ant stogo. Savo kaimyno J. S-lio jis labai nekentė, kad tas neprisidėdaves prie jo "bandos", ir visokiais bu-dais jį skriaudėdaves. J. S. mel-davęs: "Brolau, kam tu mane nekaltai skriaudi?" Kalėdų pir-mąją dieną A. N., gerokai in-kauskas, išvedęs J. S. į vakaruškas ir pareikalavęs iš jo išsigerti. Tam atsakius reikalavimą išpildyti, A. N. pasiėgels su juo biškį sma-giaus, ne kaip paprastai.

Sendieną t. y. gruodžio 29 d. jau kelinta diena, kaip J. S. guli ant oro užmūstas ir baisiai su-daužytas ir sudraskytas, kad ne-begalima nė pažinti. Prie jo pristatyta sargyba. Laukiama daktaro. A. Narvaišis suimtas.

Jono draugas. — Lietuvos ūkininkas —

RASEINIŲ VALSČIUS. Lap-kričio 13 d. turėjo būti Raseinių valsčiaus rinktinis sueiga, bet dėl neįsibredamų kelių nesusin-ko, kiek reikiant. Naujas ziem-skinis, rusas, susirinkusiems aiš-okino rusiškai apie naujos tvar-kos įvedimą valsčiuje, butent: sueigas daryti rečiau, bet susi-rinkti visiems iš anksto. Toliau jįsai pasakojo, kaip valstiečiai ne-moką naudotis net savo pinigais, kurie valsčių guli; prisiminė ir mokyklas, kurių taip mažą Ra-seinių valsčių.

Pavyzdžiui priminė Viduklės ir Gailių vyrių paduotą jam pra-šymą atidaryti mokyklą Žalpiuo-se. Dėl to prašymo dar reikėšia padaryti sueigas abiejų seniūni-jų skyrių ir padarius nutarimą,

na laukusieji pirmąjį skyrių, šiemet nebeatsilankė. Taigi šiemet nebus nė vieno, kuris baigtų mokyklą.

Siemet vyresnysiai mokytojas antraklesius pradėjo mokyti knygas taisyti, ir šiaip prie jo dabar jau geriau mokina, negu pirmiau perligus metus pas mus mokytojavusio Archangelskio. Mokytojų trys: vyresnysis ir antrasis — rusai; trečiasis — lietuvis.

Augštaitis.

SKRABOTIŠKIS, Panev. pav. Šiame kaime yra valstiečių raštinė, viena lietuvių krautuvė, javų magazinas ir pradedamoji liaudies mokykla. Mokykloje mokasi iš viso apie 80 vaikų, kurių tarpe 12 mergaičių. Mokytojas lietuvis. Iš rudens turėjo sau pagalbiniųka rusą, bet dabar kazin dėlko šis išsiddangino; tokiu būdu vienam mokytojui labai daug darbo. Mokytojas savo švelniui apsiėjimu su vaikais labai priširė tuom juos prie mokyklos, tik gaila nevisi vaikai, kurie nori mokytis, telpa mokyklon. Reikėtų valstiečiams rimtai apie tai pagalvoti ypač dabar, kada grūdų magazina baigia tūstinti, taigi galima būtų jį perdirti į mokyklą. Tik, vyrai, nesnauskite!

Lietuvos Sunus.

— Lietuvos Uklininkas —

KUNIGŲ PERMAINOS ŽEMAIČIŲ VYSKUPIJOJE.

Kun. Stanislovas Janeliūnas perkeltas iš Gardumo filijos į Senuosius Varnius klebonu. Užvenčio kam. kun. Pranciškus Klionauskas paskirtas į Gardumo filiją. Krazių kam. kun. Kazimieras Gaščiūnas perkeltas į Užventį kam. Skaudvilės kam. kun. Juozapas Talmontas į Krazių kam. Vabalninko kam. kun. Kriščiūnui pavyko pildyti filijalistų priedermes Palėnų bažnyčioje iki paskyrimo nuolatinio užveidėtojaus. Palėnų filijalistas kun. Šapalas perkeltas Salamiesčio filijon.

— Gruodžio 14 dieną persikėlė Kauno kam. Zadeikis.

— Šaltinis —

Mokyklų pradedamųjų Kauno gub. pernai atidaryta apie 100. Daugelyje vietų valstiečiai daro valstiešius nutarimus, apsiimdami duoti po 1 deš. žemės mokyklai, iškirsti ir pristatyti medžiagą, kad tik valdžia inkurtų mokyklą. Tokius nutarimus padarė Niuronų, Naujėnų ir Piktagalos sodžiai Anykščių val., Lelūnų sodž., Debeikių val., Papilio sodž., Pupėnų val., Rudyšių, Saltenai ir Milūnai Subačiaus val., Justininkai Raguvos valsė. — visi Ukmergės pavieto.

Kauno gub. miškų apsaugojimo komitetas užgynė mišką kirsti per 20 metų Domeikos dyvare Skauduoše (Ukm. pav.) ir per 44 metus Skoduciskų dyvare. Taip pat pripažinta, kad ir ligšiol mišką ten kirtę prieš įstatymus. Dabar tuose dyvaruose miško visai jau būk nebelikę.

— Lietuvos Uklininkas —

SUVALKŲ GUBERNIJA.

MARIJAMPOLĖ, Suv. gub. Kazi-koks A. Bavarskis iš Marijampolės išradęs naują būdą statyti nedegamus ir pigius namus. Naujoji medžiaga sutaisyta iš drožlių, molio ir cemento. Ji esanti pusiau pigesnė, negu visos kitos ligšiol vartojamos tam lygios medžiagos.

— Vilnia —

LUKŠIAI, Naum. pav. Jau senokai gauta leidimas įvesti pas mus 12 jomarkų ir 12 pajomarkų. Jomarkai bus kiekvieno mėnesio pirmame ketverge. Kaip per pirmą jomarką, taip ir per kitus buvo žmonių ir pirklių į valias. Ypač rūpinosi jomarkais žydėliai. Na ir per visus jomarkus buvo pilnos jų aludės.

L-žos Žuvininkas.

— Šaltinis —

UKIO MOKYKLA.

Sveicarijos dyvare (šalyp Suvalkų) įsteigta naminė ukio mokykla; lanko ją 24 mergaitės.

ROSTOVAS PRIE DONO.

Jau dveji metai, kaip apie Rostovo lietuvių nieko negirdėti laikraščiuose; galima pamanyti, kad čia ir lietuvių jau nebėsa,

bet čia lietuvių yra ir, tur but, daugiau, negu pirma buvo, tik jie gyvena nesutisvarke ir pamiršę, kad jie lietuviai esą. Paskutiniu laiku nematyti jokios pažangos; juo tolyn, juo gilyn skęsta lietuviai svetimtaučių bangose. Tiesa, jie kai-kada sutaiso šioj-tokį vakarėlį, bet tas jų vakarėlis visai nepanašus į kitus lietuvių vakarus: Rostovo lietuvių turi tenkintis vien šokiais, daugiau nei dainų nei vaidinimų nemato, valdžia neleidžia, nes neturinti valdininko, mokančio lietuvių kalbos. Ir sausio 6 d. buvo toks šokių vakarėlis, buvo šokamas net vienas kitas lietuviškas šokis, tik pačių lietuvių kaž-kodėl buvo mažiau atėję, negu kitus kartus. Lietuvių laikračių taip-pat mažai teskaito, jie greičiau griebia rusų laikraščius.

Tas pats.

-- Vilnia --

LIEPOJUS. Lapkričio mėn.

praėjusiųjų 1912 m. Liepojaus geležinkelio dirbtuvės 14 sąrgų padavė dirbtuvės viršininkui inžinieriui P. bendrą prašymą padidinti jiems algų. Tame prašyme nurodė, kad, sulyginant 7 metus atgal, Liepojuje taip pragyvenimui reikalingieji daiktai, taip ir gyvenamieji butai dabar dvigubai pabrangė, per ką jų su šeimynomis gyvenimas pasidaręs tiesiog nebeįmanomas.

Dirbtuvės viršininkas maloniai priėmė prašymą ir pridėjo prie jo tarpininkaujantį prierašą nusuntę Minskan į trukių kantorą. Paskutinioms gruodžio dienoms traukinių viršininkas vardu geležinkelio dirbtuvės viršininko davė šioj atsakymą: „Jūsų tarpininkavimas padidinti dirbtuvės sargams algas neįpildomas, nes nėra kredito. Kitais metais gali būti padidintos algos, bet tik tai priėmimo bendro žemųjų tarnų pagerinimo buvio“. O dirbtuvės viršininkui pridėjo dar pastebėjimą, kad jam tokio bendro prašymo nereikėtų priimti, nes tokie bendri prašymai neleidžiami, vertėję ar pareikalauti nuo kiekvieno skyrium prašymo, arba perduoti tik prašymo žodžius.

Geležinkelietis.

I Liepojų Kalėdų šventėse iš kazin-kur atplaukė didelis buris jurių šunų (tielenių). Kalėdų antrą dieną, 4 val. po pietų, kada ant dangaus švisterėjo skaiti saulutė, ant jurių buvo galima matyti indomus reginius. Netoli kranto šunes vienos po kito rodė iš vandenio, puikiai šokinėjo ir, apskritai, visai žaidė. Pajūryje susirinko labai daug žmonių, kurie su dideliu indomumu žiūrėjo į tuos „švenčių svečius“.

Ta pati publika, vaikišdodama pajūriu, matė ir kitą nemažai indomų reginį. Kaž-kokių du originalu... užsimanė juroje maudytis. Girdėti buvo kalbant, kad tai būvė eita iš laizybų.

— Vilnia —

NAUJI PEČIAI.

Vienas Rygos lietuvis, Bruožis, išgalvojo naujus pečius, kuriems spėjama didelis pasisekimas. Tiems pečiams nereikia nei malkų, nei anglių, bet degsias juose oras. (? Red.).

— Šaltinis —

IŠ LIETUVIŲ DAILĖS DRAUGIJOS.

Visuotinės susirinkimas.

Paskutiniamė Draugijos Valdybos pasidėjo nuspręsta sukviešti paprastą metinį visuotiną Draugijos susirinkimą 15 (28) šio vasario, 8 val. vakaro „Rutos“ bute. Jeigu tą dieną susirinkimas neįvyktų, tai sekantis kviečiamas yra ten pat. 17 (30) vasario 4 valandą po pietų, kuris ir bus teisnuotas, neatsisėlgiant į atsilankusių jame narių skaičių. Dienos tvarka susirinkimo sekančioji:

1. Valdybos veikimo apyskaita už 1912 m.
2. Pranešimas apie išleidimą „Lietuvių Kryžių“ ir knygos apie M. K. Čurlionį.
3. Apie įsteigimą ir veikimą prie Draugijos M. K. Čurlionės kuopos.
4. Valdybos veikimo sumanymai 1913 metais.
- a) VII-oji metinė Lietuvių Dailės paroda.
- b) Organizavimas Lietuvių skyriaus visos Rusijos smulkio-

sios pramonės parodoje.

c) Organizavimas nuolatinės M. K. Čurlionės paveikslų parodos Vilniuje.

d) Apie premiją nariams 1913 metais.

5. Šamatos sustatymas 1913 metams.

6. Naujų narių priėmimas.

7. Pranešimas apie pirkimą žemės L. Mokslo ir Dailės Draugijos namams pastatyti.

8. Narių sumanymai, pastabos ir t. t.

9. Valdybos rinkimai.

10. Išlošimas paveikslų, užpirtų nariams VI Dailės parodoje.

Pranešama apie tai valdyba prašo Gerb. Narių, kurie negalės atvykti į visuotiną susirinkimą, atsiunsti savo sumanymus bei pastabas kas link Draugijos veikimo.

Lietuvių Dailės Draugijos Valdyba.

IŠ AMERIKOS.

ATEIVIŲ PINIGAI LIEKA AMERIKOJ.

Washington, D. C. Vyriausiosios pašto perdėtinis Hitchcock pagarsino atskaitą, už pėreitus metus, iš kurios matyti, jog į užrubežius pernai išsiųsta 12 milijonų doliarų pinigų mažiau negu užpėnai. Pašto perdėtinis mano, jog tą padarė pašto taupomosios kasos. Išliko vienok, turbūt tą pagimdė visai kitokios priežastys, butent laukiamas Europoj didelis karas. Jeigu Europos gyventojai dėl laukiamo karo iš bankų ir pašto kasų, kurios Europoj daug seniau užvestos, atsiima savo pinigus, tai suprantama, jog iš svetur jų žmones ten siųsti neįturi. Dabar Amerikoje į 13000 kasų sudėta 35 milijonai doliarų, o antai Prancūzujų pašto kasose pinigų sudėta dešimtį kartų su viršum daugiau.

UŽSINUODINO 600 ŽMONIŲ.

Duluth, Minn. Laikė bažnytinio fairo katalikiškos katedros bažnyčios nuo valgių užsinuodino su viršum 600 žmonių. Valgiai bebūvo surengti tą patį vakarą ir sudėti blekinėse. Matyt, blekinės būvo su švinu surengtos, nuo ko pasidarė nuodai. Daktarai vienok tikisi visus užsinuodinusius nuo mirties išgelbėti.

REIKALAUJA MUITŲ PA-NAIKINIMO.

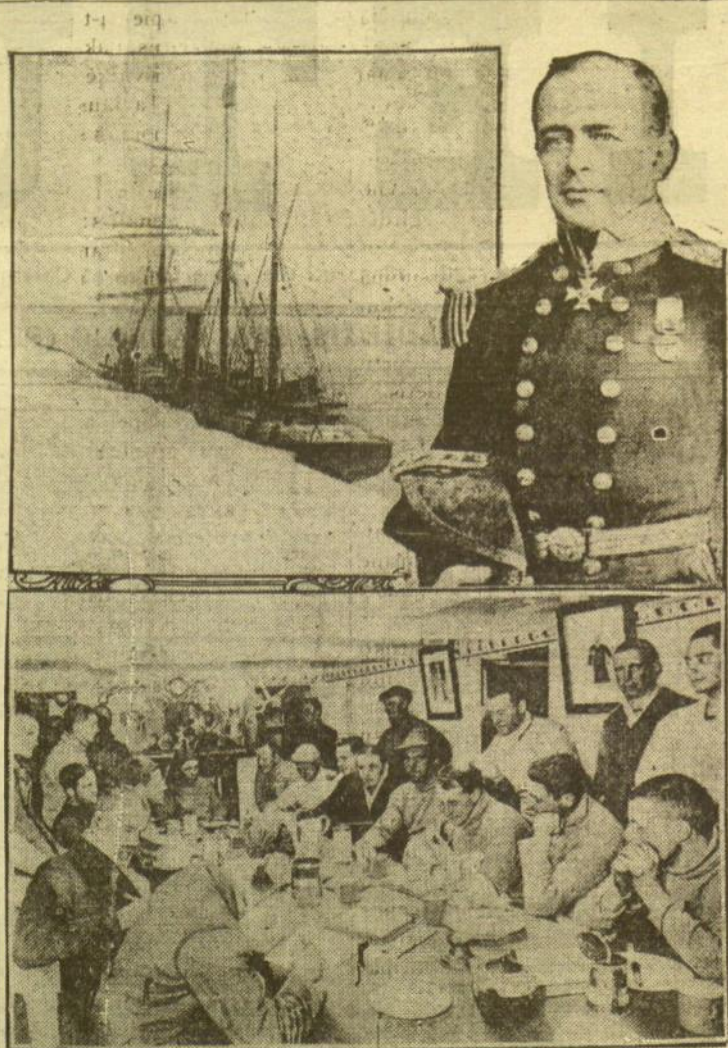
Washington, D. C. Kadangi didesnė dalis valstijų pritarė įvedimui mokesčių nuo įplaukimų didesnių už 5000 dol. kas, kaip mano, gali išduoti į metus duoti apie 100 milijonų doliarų pelno, žinoma, jeigu didžtūčiai neslėps savo įplaukimus; tuli demokratų reikalauja panaikinti muitų nuo reikalingiausių žmonių daiktų, kad jų kainų, negalima but kelti, kaip dėl didelių muitų dabar yra daroma. Net tuli republikonai reikalauja muitų sumazinimo, nes muitai Amerikoje yra begėdiškai dideli, iš ko daugiausia kapitalistai naudojasi.

SUITMI TAUTOS ATSTOVAI.

Charleston, W. Va. Valstijos prokuroras ir šerifas Bonner Hill vienam hotelij suėmė keturis leigisliatros atstovus ir vieną valstijos sanatorių W. Virginijos valstijos. Suitmų kišeniuose rado ženklintus pinigus, kokius išmoka politikieriams už jų balsus, renkant senatorius Washingtonan.

ATEIVIAI, ATKAKĘ AMERIKON SAUSIO MĖNESYJ.

Transatlantiskieje garlaiviai sausio mėnesį atgabeno į New Yorko portą 37,618 žmonių: 3003 pirmoje kajutoje, 8074 antroje ir 26541 atėvių; pereitose metuose sausio mėnesį atgabenta su viršum 4000 daugiau negu pernai. Daugiausiai žmonių atgabeno vokiskosios garlaivių linijos, nes 13000, taigi trečią visų atkakusių dalį. Austrijos garlaivių linija atgabeno 1035 žmonis, Holandijos garlaivių linija 2278, Red Star linija 3148, Cunard linija 2710; rusiškai-amerikoniškoji linija (nuo Liepojaus) 2162 žmonis.

Photos by American Press Association.

PRIE KAP. SCOTTO NELAIMĖS.

Viršuj — iš kairės pusės — laivas Terra Nova, kuriuo Scott'o ekspedicija buvo nuplaukusi į pietinio poliaus. Iš dešinės — kap. Scott'as, nelaimingai žuvsu su keturiais savo draugais nuo bado ir šalčio; apačioj — ekspedicijos nariai, susirinkę Terra Nova laivo kajutoj. Scott'o ir jo keturių draugų laivonis surasta sušalusius po 8 mėnesių nuo jų mirimo dienos. Paliktame laisė kapitonas Scott'as, kad jie sutinka mirti be baimės ir noriai aukoja savo gyvastis dėl savo tėvynės garbės, bet jie prašo, kad jų tautiečiai pasirūpintų likimu jų našlių ir vaikų. Visoj Anglijoj buvo didelis liūdėjimas, gavus šitą liudną žinią.

PLYTOS IŠ AUSTERIŲ DĖŽIŲ.

Galveston, Tex. Čia namų statymui pradėjo vartoti naują medgą — plytas, padarytas iš stritintų austerių dėžių, kurių jurių pakrantėse yra labai daug. Kad iš tokios medegos galima plytas daryti, apie tai seniai žinoma, tik nežinia, ar toji naujoji medga yra pigesnė už kitas.

BE PRIEŽASTIES NUŠOVĖ TRIJŲ NEGRUS.

Evansville, Ind. 23 metų Allen von Bechner, sunus fabriko savininko, žmogus apsviestas, baigęs karišką mokyklą, atėjęs į dirbtuvę, pašaukė tris dirbusius joje negrus darbininkus ir be jokios priežasties, išsitraukęs revolverį, vieną po kitam nušovė. Atlikęs savo darbą, persirėdė ir, nuėjęs policijon, papasakojo, ką padarė; kaip priežastį to — padavė, kad jis nekencia juodpalvių. Dirbtuvė tapo uždaryta, o užmušėjas nekaltų žmonių sėdi kalėjime. Kasžin ar bałspalvių teismas teisingai kaltininką nubaus.

REIKALAUJA, KAD VALDZIA Į SAVO RANKAS PAIMTŲ TELEGRAFUS.

Washington, D. C. Vyriausiosios pašto perdėtinis Hitchcock padavė kongresui sumanymą, kad centrališkioji valdžia paimtų į savo rankas telegrafus, arba bent kad jų veikimą galėtų kontroliuoti. Amerikoje telegrafai yra privatiškų kompanijų nuosavybė; Europoj jie visur yra vieša tautos įstaiga, valdžios prižiurima.

JAUNIAUSIOJI ROOSEVELTO DUKTĖ SUSIZIEDAVO.

New York. Laikraščiai pranešė, jog 14 vasario dieną susiziedavo jauniausioji buvusio prezidento Roosevelto dukte Ethel su Dru Richardu Derby. Sužaduočius turi 28 metus.

MUSTYNĖS TEISMĖ.

Kansas City, Mo. Čionykščiam teisme laike perkratinėjimo bylos tvarkos daboitoj J. Grosby, palinksminimui teisme susirinkusių, užgimė mustynės tarp teisėjo ir apkaltinto; mustasi kedėmis. Tvarkos daboitojas norėjo išsinešti į svetimą patalpą, bet jį sugriebė. Teisėjas paskyrė 10 dol. bausmės ir teismo lėšas. Nubaustasis pagriebė kedę ir šoko prie teisėjo, tas griebė teipgi kedę. Užgimė mustynės, kurioms galą padarė pašaukti policistai.

ĮMOKEJIMAI NEGALI PRAZUTI.

Buffalo, N. Y. Teisėjas Louis Marcus nusprendė, jog firma, duodanti ant išmokėsio daiktus, net jeigu jai ėmėjas ratų nemokė-

TEISMAN PADUOTI DARBININKŲ VADOVAI.

Salem, Mass. Distrikto prokuroras, už nešiojamą ginklų laikę audėjų streiko Lawrence, teisman patraukė žinomus darbininkų vadovus: Haywoodą iš Denvero, Thompsoną iš Portlando, Rossą iš New Yorko, Yatesą iš New Bedford, Marzarello iš Lynn, teipgi Etorą, Giovanini ir Holiday'ą iš Lawrence.

IŠ POLITIŠKŲ PADANGIŲ.

Prezidentas vetavo priešateivinių bilių. Pereitą pėtnyčią prezidentas Taftas, kuriam buvo paduotas kongreso užtvirtintas priešateivinis bilius, reikalaujantis nuo visų busiančių atėvių mokėjimo skaityt, vietoj tą bilių užtvirtinti, padėjo ant jo savo veto, tai yra nepraleido jo.

Prezidentas Taftas atsižymėjo jau ne sykį savo vetavimais: gal nei vienas iš paskutinių prezidentų nevetavo tiek bilių, kiek prezidentas Taftas. Už tai jis užsitraukė neapykantą daugelio įtekmingų žmonių. Vetavimas, pavyzdžiui, tarifinio biliaus padarė prezidentą visai nepopuliarisku net tarp plačių minių. Nors jis gal but ir ne sykį apsiriko ar paklydo, tačiau pažymėtina tas, kad jis visados tą darė atvirai, išreikšdamo savo nuomonę ir elgėsi sulgy savo persitikrinimo, nors ir žinojo, kad tokiu būdu jis sau užkenks.

Kaip sykis, jis panašiai pasielgė ir su šiuom atėvių biliu, kuris mus atėvius laipsna negu kitas koks bilius apeina.

Reik žinoti, kad šioj šalyj yra milžiniškai stiprios ir įtekmingos organizacijos, kurios jau nuo senai kovoja už tai, kad kokių nors būdu sumažint į šitą kraštą atėvių, kad užkirsti kelią iš Europos atvykusiems žmonėms, kurie čia nori rasti sau duonos kėsnį.

Šios organizacijos gavo sau daug pritarėjų tarp kongresmanų ir senatorių, kurie pagalios padirbo ir patvirtino naują sumanymą, kad atėityje neleistų Amerikon tokių atėvių, kurie nemoka skaityti, nesą buk tokie yra šios šalies gerovei negeistini: jie numušą algas vietiniams darbininkams, jie prastai gyveną ir doriškai žemai esą stovi.

Kongresas greit šitą bilių praleido ir prezidentui netruko prašytų ir neprašytų patarėjų, kurie kvietė jį šitą bilių užtvirtinti. Tačiau jis, kaip ir kitais sykiais, prisilaikydamas savo sąžinės persitikrinimų, paduotą jo užtvirtinimui bilių vetavo ir sugrąžino kongresan. Atėiviai be abejonės, privalo jam but už tai dėkingi, nes praleidimas tokio biliaus būtų niekuom nepamatota skriauda atėiviams, ir net šiam kraštui. Kodėl, — apie tai mės jau pereitą vasarą būvome rašę.

Senatas ir atstovų butas vienok nenori nusileisti: jis žada greituoju praleisti dar sykį tą patį bilių ir jeigu prezidentas vėl jį vetuotų, tai praleisti jį dar trečią kartą, ir po tam toks bilius virsta jau įstatymu be prezidento parašo, ir net prieš jo norą. Tik dvi savaitai laiko teliko iki užsibaigęs kongreso posėdžiai ir prezidento Tafto terminas, ir todėl kongresas, matomai, skubina: jį tą laiką praleisti bilių kad ir prieš prezidento norą. Ar tas pasiseks, pamatysim.

Kaip ten vienok nebūtų, prezidentas Taftas, baigdamas savo tarnystę ir vetuodamas šitą neįmintingą ir kenksmingą bilių, užsitarnavo tikrą užuojautą ir padėką nuo atėvių, prieš kuriuos šis bilius yra varomas.

— Senato sumanymas įsteigti vieną terminą prezidentavimo, bet pailginti jį nuo keturių iki šešių metų, puolė, nes atstovų butas jo neperleido. Demokratų sako, kad perleidimas tokio įstatymo šiuom laiku būtų aiškų įžaidimū Rooseveltui, o jė to nenori bereikalingai daryt. Be greičiausiai bus taip, kad jie nenori užkirsti kelio Wilsonui, kuris, be abejonės, norės ir antru kartą „runyti“, pasibaigus šiam terminui; o antra vėl, jie taipgi nenori visai prašalinti ir Rooseveltui, nes pakol tas vės progresistų partiją priešais republikonų partiją, tai demokratų visados turės geresnę progą laimėti.

— Cannon bankietas. Kongreso nariai, be skirto partijų, rengia bankietą atsiveikiniui su buvusiu atstovų buto

spykerlū J. Cannono (iš Illinois valstijos), kuris beveik 40 metų praleido kongreso tarnystėj. Iki pat paskutinių laikų Cannon turėjo didelę kongrese įtaką ir jį net praminta „atstovų buto caru“. Paskutiniaiais rinkimais jo neišrinkta ir senis grįžta namo išsėtis.

— Nežada maišytis į Meksikos reikalus. Kilusi nauja revoliucija pačioj Meksikos sostinėj sukėlė didelį truksmą Washingtone. Prezidentas Taftas jau du sykii sušaukė net nakties laiku savo kabinetą extra posėdžius, kad nutartų, ką čia veikti. Tuom tarpu greituoju išsiųsta į Meksiką pakraščius kariški laivai ir traukiama prie Meksikos rubežių kariūmenė, kad reikalui esant turėti ją po ranka. Prezidentas, savo keliu, nenori kištis į Meksikos revoliuciją patol, pakol šio krašto piliečiai, gyvenantie Meksike, nebus tikrame pavojuj. Net ir tada jis žada apsaukimo karo klausimą pavesti pirmą kongreso iširšimui. Nekurie laikraščiai tiesiog siundo prezidentą prie apsaukimo karo, bet reik tikėtis, kad tie siundymai neis vėjais: kariūmenė kol-kas į Meksiką nežada traukti.

— Sufragiškų „armija“. Užtai sufragiškų „armija“ traukia iš New Yorko į Washingtoną, kad dalyvauti ten naujo prezidento inauguracijoj ir įteikti jam reikalingą lygių moterims teisių su vyrais. Pulkas sufragiškų kelionę atlieka pėkščia, su lazdomis rankose — tikra kelionė Jeruzolimon.

Jau jeigu moteris taip labai užsimanė politiškių teisių, tegul sau jas ir turėtų; tik mums išrodo, kad moteris nemoka naudotis galingiausiomis teisėmis, kokias jos ir šiadien turi, butent ateinančios gentkartės auklėjimu. Nėra didesnės jėgos, kaip auklėjimo jėga — motinos įtekme ir savo vaikus. Ir jeigu šiadien motinos nemoka ir nesugebi išnaudoti tos jėgos ir negali padaryti iš savo vaikų prideriančių piliečių, tai reik labai atbejoti, ar jų įgytos politiškos teisės daug kuom galės pagerinti šalies surėdymą. O tik todėl, jos sakosi, tų teisių ir geidžia.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Mucklow, W. Va. Netoli nuo čia buvo kruvinas susirėmimas streikuojančių anglekasių su valdininkais. Užmušta iš viso 16 žmonių, o tame skaitlinėje 12 streikierių. Tas jau rodo, kad streikieriai nebuvo prisirengę, kad jie buvo be ginklų, nes jeigu jie būtų ginklų turėję, būtų daugiau turėję nukęsti policistai ir šerifo žmonės. Sužeista su viršum 40 žmonių. 8 streikierius suimta.

¶ Scranton, Pa. Sustreikavo 7000 angliekasių 8 kasyklių todėl, kad priimta mechanikai unijon neprigulinti. Bet kad pažadėta unijon priimti mechanikus, darbininkai sugrįžo darban.

¶ New York. 34000 kurėjų 50 rytinių geležinkelijų linijų daugumu balsų nutarė streikuoti. Manyta nesutikimus pavesti išristi šantaikos teismui, bet nebūvo galima susitaisyti klausyme teisėjų skaitliaus.

¶ Tapeka, Kans. Čionykštė leigisliatura priėmė šitą valstijoj teisės mažiausiu algų moterims. Sulgytų teisų, moteris, už 9 darbo valandas negali gauti mažiau kaip 6 dol. savaitėi. Iš tokios algos ir moteris nenutuks perdaug.

¶ Washington, D. C. 2000 telegrafistų Southern Railway pareikalavo 18% didesnių algų, trumpesnio darbo laiko ir geresnių darbo sąlygų. Girdėt, jog geležinkelio kompanija sutinka tuos reikalavimus išpildyti.

PATAIKĖ.

Pikta pati taip daėdė vyrui, kad tas, iš kantrumo išėjęs, pasakė: „Neverta esi, kad tave ir velniai paimtų“. Ji vyrą skust, ir teisme teisėjas liepia vyrui atšaukti, ką pasakė. Taigi tas atšaukia: „Atšaukiu, ką pasakiau: verta esi, kad tave velniai paimtų“.

IŠ VISUR.

Portiniamie mieste Ruyuk Che Kmedje turkai i mokyklų suvarė visus mieste gyvenančius krikščionis ir išskerdė visus vyrus, senesnes moteris ir vaikus, vien jaunas merginas suvarė i laivus ir išgabeno.

Washington gauta žinios, jog didesnė dalis prezidento Madero kariūmenės valstijoj Chihuahua, taigi Meksiko šiaurios, perėjo i Diazo pusę. Manoma, kad ir kitos valstijos pereis i Diazo pusę.

Mieste Cienfuegos, ant salos Kubos, geležies krautuvėse eksploatavo dinamitas. Eksplozija užmušė 11 žmonių, kitą tiek mirtinai sužeidė, o apie 100 sužeidė lengviau. Tėp užgautų yra 3 amerikonių. Nuo ko užgimė eksplozija, nežinia.

Japonijos parlamente, mieste Tokio, užgimė muštynės tarp priešingų partijų atstovų. Ciesorius 5 dienoms sulaukė konstitucijos veikimą.

Karni Tripolyj Italija išleido 1700 milijonų lyrų. Kasžin ar vertas tiek visas tas kraštas! Priešaičius dar užmuštus šeiminų penėtojus ir raisais tapusius, kuriuos prisieis tautai užlaikyti, pasirodys, kad su Tripolij Italija nepuikų padarė biznį.

Jungtiniai Valsčiai i Meksiko pakrantes siunčia 6 didelius savo mušio laivus su 6000 kareivų; prirengta portuose ir daugiau laivų, kurie bus pasiūti, jeigu prireiks. Prirengta ir kariūmenė; Jungtiniai Valsčiai tuojaus Meksikan gali siųsti 25,000 kareivų.

Austrijos kariūmenės majoras Darget turėjo Mokslo Klube paskaitą apie gyvo kuno leidžiamus arba V spindulius. Spindulius leidžia lygiai žmogaus, kaip ir kitų gyvųjų kūnas; spindulius leidžia ir žmogaus smegenys, ir tuos spindulius galima numinti ant fotografinės lentutės ir tose fotografijos galima matyti kaipi daiktai, apie kokius smegenys tasyk mastė.

Mexike, valstijoj Tamaulipas, perėjė i sukilėlių pusę su prezidento Madero kariavais majoras Rafugio Trevino užėmė miestą Victoria. Miestas tas turi 17000 gyventojų.

Mieste Meksiko kanuolių šuvis sugriauta ir pagadyta daug puikių triobių, o tēp tū ir trioba amerikoniško klubo. Prezidento kariūmenė, jos užimtoje miesto dalyse, iš namų išvaikė daug amerikonių.

Mieste Meksiko gyventojai kenčia badą, nes dėl mušių mieste valgio produktų atgabenti negalima.

Mexiko prezidentas Madero padavė savo rezignaciją ir ji, be abejonės bus priimta. Tuom tarpu prezidento pareigas pildyti pavesta Meksiko veikėjui De la Barra, kuris buvo pasislėpęs angliskoj ambasadoj. Druage su prezidentu Madero rezignavo ir vidaus reikalų ministeris Fernandez.

Madero nuo Diazo pareikalavo pasidavimo, bet tas jam atsakė kanuolių šuvis. Sukilėliai šuvis sugriovė klostorių, kuriame žuvo daug vienuolių.

Bulgarijos laikraščiai pagarsino, buk kelios dalys turkų kariūmenės Adrianopolj perėjo i bulgarų pusę. Bet ne visoms bulgariskų laikraščių žinioms galima tikėti.

Francuzija ginkluojasi. Berline mano, kad i dvi savaiti Francuzijos kariūmenė bus visa sumobilizuota, galės karan traukti.

Atkakęs prie Naujosios Zelandijos kapitonas laivo "Terra Nova", Evans, kuris išgabeno prie pietinio žemgalio žuvusio Scotto ekspediciją, pagarsino, jog iš tirinėjimų žuvusių mokslinčių matyt, kad seniai Australija su piet. Amerika tvėrė vieną sausumą; kad tuo kartu kraštuose prie žemgalio buvo šiltas klimatas, turbūt tasyk žemgaliai buvo kitoj vietoj.

Pereituose metuose Rusijoj, be teismo Siberijon išsiusta 3500 žmonių.

I policiją mieste Plosbirov, Kijevo gub. atsisaukė šimtininkas kaimo Vacholovka ir papasakojo šitokį atsitikimą. Lauke jis pamatė kokią ten mašiną ir du vyrus aplink ja besitrusiančius. Priėjęs arčiau, jis pamatė, kad tai yra aeroplanas. Todėl paklausė atlėkusių, iš kur jie yra? Bet jie, vietoj atsakyti, pagriebė už apikaklės, įtempė aeroplaną ir oran pasikėlė ir debesyse privertė jį suteikti jiems reikalingas žinias; paskui, 60 verstų nuo jo gimtinio kaimo jį iš aeroplano išmetė, o pats nukėlė vakarų link. Mano, kad tai buvo Austrijos oficeriai, tirinėjanti Rusijos atsigynimo paslaptis.

Galicijoj, netoli Tarnopolio, kaime Zagrobel užsidedė malūnai brolių Barfeldų. Sudėję malūnai ir daug miltų. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant pusės milijono kronų.

Mieste Agram, pietinėj Austrijoj, nusizūdė 25 metų graži aktorė, Ida Avrigli, todėl, kad pastipjo jos mylimas šunytis. Kasžin, ar būtų tai padariusi dėl mylimo žmogaus?

Ant viso žemės paviršiaus miestų, turinčių gyventojų daugiau negu milijoną, yra 21, o tame 9 Europoj, o 3 Šiaurinėj Amerikoj. Didžiausias ant žemės miestas yra London; jis turi 6,700,000 gyv.; antrą vietą užima New York, turintis 5,700,000 gyv., trečias yra Paryžius su 4,100,000 gyv., Berlynas turi 3,800,000 gyv., Chicago 2,600,000, Vindobona 2,100,000, Petersburg 2,000,000, Philadelphia 1,700,000, Buenos Aires 1,600,000, Maskva 1,600,000, Hamburg 1,220,000, Liverpool 1,070,000, Budapest 1,100,000, Tokio 2,250,000, Hankan 1,500,000, Osaka 1,300,000, Kanton 1,200,000, Kalkutta 1,200,000, Peking 1,200,000, Bombay 1,000,000. Netoli milijono gyventojų pabaigoj šių metų turės sekančiai miestai: Manchester 960,000, Glasgow 990,000, Varšava 900,000, Boston 920,000. Prieš karą Konstantinopolis turėjo 1,100,000 gyv., bet kiek dabar yra jame gyventojų, nežinia, nes daug iš jo žmonių persikėlė i Aziją. Didelių miestų, turinčių suvisum 100,000 gyv., ant žemės yra 400, o iš jų pusė yra Europoj. Mažiausiai didelių miestų yra Afrikaj ir Australijoj; tos žemės dalys neturi nė vieno miesto, turinčio milijoną gyventojų, nors antai Afrika daug už Europą didesnė.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ BELOIT, WIS.

Šiuom laiku mūsų lietuviai gražiai tarp sąvės sugyvena. Yra čia ir Sv. Antano dr-stė, vienok, apart pašėpos savo nariams ligoje, iki šiolie visas jos veiklumas apsiereikšdavo tik tame, kad du kartu i metus parsikviesdavo kunigą ausinė išklausti. Dabar, kaip teko girdėt, rengiasi ši draugystė įsteigti ir knygyną. Tas tai labai pagirtinas ir geistinas dalykas. Taigi gal su laiku ir mūsų miestelio lietuviai pradės darbuotis tautiskoj dirvoj.

Tarp lietuvių čia yra trys vertelos lietuviai, bet vienas apsigyvenęs tarp amerikonių. Yra viena karčiama ir neseniai užsidedo viena valgomų daiktų krautuvė ir mėsinyčia. Vertėtų lietuviams savuosius palaikyti ir su savaisiais reikalus turėti, vieton su žydais, kaip iki šiol labiausia buvome įpratę.

Yra čia taipgi ir L. S. S. kuopa, bet ji visai maža ir neauga; negelbsti nei prakalbos, kurių jie čia keletą surengė ir kuriose, kaip ir visur, išniekindavo milijonierius, valdžią, kunigus ir "žilbarzdį" (suprask — Dievą). Prie socialistų todėl niekas glautis ir nenori. Sako: mes ir patįs, brolau, matom, kad esame kapitalizmo skriaudžiamai, bet prie lietuviškų "ciicilistų" priklausyt nenorime, nes mes čia ir į jį mokame kitus iškolioti. Igriso jau, girdi, mums tos amžinos katarinokos; kur nepažūrėsi i jų laikraščius, tai tik pas juos esą yra teisybė ir gerų inteligentų esą tik Bostone, Philadelphiaj ir truputis dar Pittsburgu.

Yra taipgi ir SLA. kuopa, bet ir ji silpnai gyvuoja, nes nėra ten darbščių vyrų, kurie žmėnėms paaiškintų. Iš laikraščių čia daugiausiai ateina: "Lietuvos", "Saulės" ir "Kataliko", taipgi po kelis numerius "Kovos", "Tėvynės", "Vien. Liet." ir "Keleivio". Pastaruoju laiku lietuvių sukruto parinkti aukų Brooklyno streikieriams. Kiek teko girdėti, surinkta apie \$15 ar \$16. Nutarta pasiūsti vardų pagarsinimą per "Lietuvą", kad, girdi, paskui "Keleivis" vėl nebubnytų, kaip per Lawrence streiką, ir nesigirtų "savo" aukomis. **Beloitietis.**

IŠ WORCESTER, MASS.

Vasario 4 d. P. Armino Teat. kuopa statė scenoj: "Paskutinė Banga" ir "Saliamono Sapnas". Vakarais nusisėdė gana gerai ir lošėjai, kaipo mylėtojai, atliko savo roles puštinai. Žmonių buvo beveik pilna svetainė prisirinkusi. Gaila tik, kad mūsų publika nevisai gerai moka užsilaikyti; kur reik verkti, ten ji juokias ir savo tankiais plovimais pertraukia lošimą taip, kad pakol nustoja ploję ir juokiasi, tai nieko negirdėt, ką ant scenos kalba. (Plojant publiakai, artistai neprivalo kalbėt, bet palaukti, pakol publika neperstos ploti, ar juoktis, Red.). **Bobos Vaikas.**

(Ar skambesnio slapvardžio negalėtumėt sau pasirinkti? Red.)

IŠ SPRING VALLEY, ILL.

Labai daug atsitikimų pasitaiko, kada žmogus mėgsta išsigerti. Šiomis dienomis pas mus buvo toks atsitikimas: senas žmogus (pavardė Balsevičius), truputį išsigėjęs, bepildamas vandenį, mūrikto nuo antrųjų lubų ir labai susimūšė. Daktaras neapsiėmė gydyti, nes kaulai jau buvo sulaužyti, tai po trijų dienų ir pasimirė. Jis paliko didelę šeimyną jau suaugusių vaikų ir dar tvirtą moterį. Velionis buvo pasiekęs septynių dešimtų devynių metų, bet buvo dar tvirtas ir būtų galėjęs ilgiau gyventi. Savo namų neturėjo, nors jau seniai kaip čia gyvena.

Pas mus darbai eina gerai. Viskas brangu. Lietuvių parapilijne mokyklą lanko daug vaikų.

Antanas Armonas.
Mokinys 7 skyriaus.

IŠ LAWRENCE, MASS.

Pastaruoju laiku pas mus smarkiau sukruto veikti jaunimas: rengiama įvairias paskaitas, diskusijas, prakalbas, vakarėlius. Taip ir 7-ta T. M. D. kuopa, vasario 9 d., buvo surengusi paskaitą temoj: "Ką mums duoda knygų skaitymas". Skaitytoju buvo J. Balčius, kurio, matyt, buvo gerai prirengta ir atliktą užduotis gerai: aiškiai parodė naudingumą ir svarbą gerų knygų skaitymo. Paskaitai pasibaigus, buvo keletas užklausimų, kurie išsivystė i ginčus. Svarbiausiu pakeltu klausimu galima skaityti šis: "Kodėl Lawrence nėra lietuviško knygyno?" Matomai žmonės nori išrasti šitą klausimą nuodugniai ir todėl šiuom laiku nors jį visi rīšo, bet tolimesnis šio klausimo apkalbėjimas tapo atidėtas sekančiai prelekcijai, kuri atsi-bus 23 d. vasario.

Žmonių šioj paskaitoj buvo atsilankę per 60; buvo tikėtasi daugiau, bet, matomai, didelis šaltis tą dieną žmonis sulaukė. Jau bus du mėnesiai, kaip vilnonės dirbtuvės pas mus darbai visai silpnai eina; nežinia, kada jie pasigerins. Vietiniai lietuviai daugiausia dirba prie audimo ir uždirba nuo \$10 iki \$18 i savaitę, — vis viena, vyras ar mergina, nes mokestį skirtumo nėra.

Gailutis.

IŠ KENSINGTON, ILL.

Pastaruoju laiku Kensingtone išsiplatinio ypatinga epidemija: "pokeris", "remizų", "cinikio" ir t. t. Kaziruoja visi: seni ir jauni, vedę ir nevedę, turtingi ir beturčiai, ir su širdpersa reik pasakyti, kad daugiausiai tai daro lietuviai ir letuviskose smuklėse. Vename salione čia yra varoma profesionalė prostitutija. Čia vakarais susirenka visokių "meiluzių", parduvinėjančių "miele". Kitam salione yra įtaisyti slapti kambariai, kur sle-

piasi "pokeris" ir profesionalinė prostitutija. Trečioj vietoj prie borą mėnesų užmušė "pokerninkus" policija apie 4-tą valandą ryte, su buožėmis pakaušius gerai apskaldė ir išvaikė už trūkmo kiemą. Tačias nei vieno nesuėmė... žinoma, saliončikas išliuosiavo.

Gembleriai čia turi savo ypatingus lošimo ženklus: jie perka nuo saliončiko tam tikras "Match" — deklukus, už kuriuos moka po 5c. ar 10c., pagal sutarties. Su tais tai "match" apmoka praloštą sumą: išlošęgi, parduoda vėl saliončikui, iš ko tas turi nemažą pelną. O kiek čia atsitinka apipilėšimų, vagysčių, peštynių, apgavysčių! Vieną atsitikimą prie progos pamėnėsiu. Pereitą savaitę, tulas vaikas parsinešė (vasario 10 d.) "pėdę" — penkis dešimtis doliarų "čekį" (dirba jis Pullman Co.); jėjo i karčiamą apmainyti "čekį", o mūsų "pokerninkai" tuojau ir prisistatė: vaikiną apgirdė ir "pėdę" iš vaikino kišianiaus "išėjo" be pėdsako. Tai jau nebeprimas toks atsitikimas. Kas dirba, o kas uždarbiu nau-dojasi...

Ar negeriau padarytumė, jei mes tą laiką, praleistą salionuose prie "pokerio", "remizo" ir kitokių baisių ištvėrkimų, sunaudotumė atkankymui prelekcijų, teatrų, koncertų arba pasiėję kokią naudingą knygą ar laikraštį, pasiskaitytum? Iš to daug naudos apturėtum, be savo sveikatos skriaudos, be skriaudos moterų ir nekaltų kūdikų, o taipgi be skriaudos menkam savo uždarbiui.

Na, tik, vyrai, pagalvokim! Ar tai toks mūsų gyvenimas nedaro mums gėdos? Ar nėvysime nuo savės tuos baisiausius įpratimus? Ar ne laikas naikinti tą baisiąją paleistuvystę, epidemiją, kuri tiek daug bėdies atneša visiems? **Scenos Mylėtojas II.**

IŠ CLINTON, IND.

Darbai anglų kasyklose eina gerai. Dirbama pilną laiką ir darbą galima gauti, tik už geresnius darbus čia papratę imti kysius.

Vasario 9 d. atsi-buvo "Lietuvos Sunų" dr-stės susirinkimas. Iš "Lietuvos" tapo perskaityta apie New Yorko streikierių padėjimą i vienbalsiai nutarta paukoti iš kasos streikierių nauda \$5.00 ir paskirti 3 ypatus, kad pereitų per lietuvius ir parinktų aukų tam pačiam tikslui. Vienas neįmanėlis, kuris save vadinais socialistu, ir čia buvo mėginęs "užsipulti" ant laikraščių; kam, girdi, pas mus yra tokių laikraščių, kurie socialistų negražus darbelius aiškėn išveda, bet kad tie darbeliai žmėnėms jau senai įkėrėjo, tai i šiūm sykiu niekas susirinkime neatkreipė jokios atydos ant šito rėkavimo.

"Lietuvos Sunų" dr-stė nutarė išsiimti atskirą čarterį. Iki šiam laikui ji gyvavo po SLA. čarteriu, bet dabar, kada SLA. įvedė pašėpa ligoj, dr-stė nutarė išsiimti atskirą čarterį. Rodos, nebuvo tam didelio reikalo, ir tuos 25 doliarus, vieton išduoti už čarterį, gal būtų buvę geriaus sunaudoti kokiam nors naudingam tautiskam reikalui, bet kad taip jau nutarė, tai ne ką i padarysi. **Tautietis.**

IŠ WEAVER, ILL.

Darbai eina gerai, dirba kas dieną; iš kitur pribuvusiam darbas galima gauti. Kitokių darbų nėra, kaip tik viena anglų kasykla; uždarbiai vidutiniškai: išsilavinę angliakasy. uždirba nuo \$30 iki \$60 i dvi savaiti; pragyvenimas pavieniam kaštuoja \$22 su užlaikymu.

Lietuvių šeimynų yra 11, pavienių — 34, taipgi viena mergina.

Lietuviai gyvena sutikime. Apšvietimas tarpe jų taipgi pamaži pradeda kilti. Draugystės nėra jokios. Iš laikraščių pareina: "Lietuvos" 4 egzempl., "Keleivio" — 5, "Laisvės" — 3, "Saulės" — 2, "Tėvynės" — 2, "Draugo" — vienas ir "Dilgelis" vienas. Žadama čia suverti S.L.A. kuopa. Linkėtina gero pasisekimo.

Vasario 2 d., susirinkus pas K. Pauliukevičių, buvo užminta apie Brooklyno rubsiuvių streiką; au-gi parinkti tapo paskirti du vy-

ru: Šimonas Parėdnis ir Kazys Pauliukevičius. Nors nekurie buvo tam priešingi, bet aukų visgi surinkta \$10.55 ir nusiusta jas streikierių komisijos valdybai. **S. Parėdnis.**

IŠ E. ST. LOUIS, ILL.

16 d. sausio Vincentas Jerimas, Francisks Bukauskas ir Zenonas Pupauskas, žinoma, kiek išsikaušė, karčiameje po No. 447 Collinsville ave., susivaidino ir V. Jerimą tiek prilupo, kad tas devintą dieną pasimirė, o F. Bukauskas ir Z. Pupauskas likosi pasodinti kalėjiman, kur tebe-laukia teismo. Pastariejie buvo toms karčiamos darbininkai. Velionis paėjo iš Lukies parapijos, Šiaulių pav. Paliko Lietuvoje moterį ir vaikus.

26 d. sausio, L.S.S. 87 kuopa turėjo parengus vakarą paminėjimui Kruvinujo nedėdienio, su perstatymu vienaveiksmės dramos "Penktas Prisakymas", monologu, deklamacijomis ir šokiais. Publikos prisirinko pilna svetainė, net siedynių buvo trupma. **J. N. Simanaukas.**

IŠ SPRINGFIELD, ILL.

Prieš užgavėnis turėjome nemažai visokių pasilinksminimų. Sausio 31 d. buvo Gvardijos D. L. K. Vytauto dr-ės balius. Nedėlioj ir panedėlyj (2 ir 3d. vasario) buvo parapijos fėrai, o užgavėnių utarninke buvo surengtas labdaringas vakaras su šėplimui nelaimingo vaikino, netekusio abiejų kojų. Visuose vakaruose žmonių budavo užtektinai.

Nors čia turime tris draugystes (šv. Juozap, šv. Vincento ir D. L. K. Vytauto gvardijos), bet visos jos negali pasigirti savo veiklumu: užsimoka savo mėnesinius mokesčius, tai ir visas darbas; teatrališkų perstatymų, arba geresnių prakalbų čia nesugriabama surengti.

Vietinis klebonas, kun. Čiuberkis, kelis kartus net iš sakyklos ragino, kad susieitų ir sutvertų lošėjų-mylėtojų ratelį ir prisirengtų sulosti kokį geresnį scenos veikalelį, bet tie raginimai, matyt, atsimušė i springfildiečius, kaip žirnai i sieną.

Mūsų mergaitės, matyt, dikciai yra suanglėję, per visus vakarus daugiausiai tik angliškai kalbasi. Labai gerai, kad moka angliškai, bet lietuvių vakaruose nederi angliškai kalbėti — reik lietuvių kalbą vartoti, nes kitaip, be reikalo vartojant anglų kalbą lietuviškuose vakaruose, mūsų mergaitės išrodo kaip šlaipios vištos, apsiakiusios svetimomis plunksnomis.

Tikimasi, kad vėlykų sulaukus, sulauksime ir kokio nors teatrališko vakarėlio.

Kamertonas.

IŠ NEWARK, N. J.

Vietinė 41-ma TMD. kuopa neseniai laikytame savo susirinkime nutarė surengti keletą paskaitų, butent: 2-ro 9-to ir 16-to kovo vakarais. Ačiu tam, kad kuopa dabar susilaikė keletą darbščių vyrų, reikalai jos ir veiklumas pasigerino ir reik tikėtis, kad iš to bus nemažai naudos ir pačiai draugijai ir vietiniams žmėnėms. Tame pat susirinkime kalbėtasi apie budus, kūrtais galima būtų sueiti i artimesnius ryšius su europiečiais T. M. D. nariais; duota keletas patarimų tame atvejuje centro valdybai. **K.—A.**

IŠ ROCKFORD, ILL.

Pastaraisiais laikais mes turėjome nemažai triukšmo: Simono Dankanto draugiją parengė "Maskarados balių" ir susirinkime paskyrė pirmiausias dovanas tiems, kurie geriausia bus tautiskai apsirėdę. E. Petračiukė buvo viena iš tų tautiškausių merginų, ir gavo pirmą dovaną. T. M. D. kuopos vakarėlį praleidome nei šiaip, nei teip. Mes jau žinojome, kad TMD. kuopa rengia vakarėlį 1 d. vasario, bet čia nekurieims mūsų lietuviams pagailo, kad nepelnytų tautiečiai. Jie pasisamdė kitą salę ir surengė šokius tą patį vakarą ir pasivadino save "Lietuviškais Lfuzikantais", kurių pirmiau nebuvo nei girdėti. Pradėjo šokėjus meškerioti ir sutraukė nuo

T.M.Draugijos vakarėlio žmonis. Reik stebėtis, kad čia lietuviai remia tokį darbą, bet reik taipgi ir tikėtis, kad, laikui bėgant, jie susipras ir išmoks atskirti gerą nuo blogo.

I dvi savaiti mes susilaukėm dvi "naujas" dr-jas — S.L.R.-K. A. ir S.L.A. kuopas. S.L.R.-K.A. kuopa jau gavo ir numerį, ją suorganizavo vietinis klebonas, kun. Taškus, o S. L. A. dar stovi ant "ėzios" ir nežinia, kaip su ja bus. **Agnieskutės Švogeris.**

IŠ BOSTON, MASS.

Vasario 11 d. straikuojančių kriaučių pikietai turėjo susirėmimą su streiklaužiais. Paskėmė to buvo — suareštavimas našlės moteriškės, Katrės Suplikavičienės; susirėmimas buvo prie dirbtuvės Makuller Parker Co., 83 Stawally st. **St. G.**

IŠ BROOKLYN, N. Y.

Šiomis dienomis Levinson Bors. Co. pripažino unijos darbininkų reikalavimus. Tarp lietuvių, kurie dirbo tos firmos darba, yra kontraktoriaus Juškauskas. Iš mūsų 54-58 skyriaus, 10 d. vasario grįžo prie darbo 200, kuriuos unistai lietuviai padėdjo su muzika, o žmėnės plojo rankomis, linkėdami ir likusiems laimėti kovoj, ir mes visi džiaugėmės, lydėdami juos darban. Mes, kurie dar streikuojame, neabejojame, kad mūsų draugai ir visuomenė mus neapleis. Sterikas šiūmii laiku eina gerai; tikimės, kad atsilauksime iki galui ir streikas bus laimėtas.

Presos komitetas:

Juozas Czizius,

Jos. Lopinskas,

W. Sibanauskas.

IŠ PHILADELPHIA, PA.

Vietinė moksleivių kuopa "Me-teoras" surengė visą eilę paskaitų, kurios žada atsibuti sekančioj tvarkoj:

23-čio vasario skaitys E. G. Klimas — temoje "Skilvis ir jo ligos";

2-ro kovo J. Jasinskas — Iš Fiziškos chemijos; 16-to kovo skaitys A. Dambrauskas; 30 dieną kovo — J. Telešiu-tėmoj "Iš Hygienos". Balandžio 6-to, Kinčius — "Apie Miegą", iš psichologiško atžvilgio. 20-to balandžio, R. Karuza — "Iš Ekonomijos". Paskaitos bus laikomos nedėdieniais, Lithuanian Music Hall svetainėj. **D.**

IŠ COLLINSVILLE, ILL.

Darbai slenka pamaži, dirba 3-4 dienas sanvaitėj. Lietuvių yra čia diktas burelis; yra jų visokių — daugiausia yra socialistų, kurie nieko daugiau neįmano, kaip paklausti: "draugas, ar prigili prie socialistų?"

1912 metuose susitvėrė čia kooperatyvika mėsos pardavinė. Gyveno ji 11 mėnesių ir nusigyveno, nes turbūt žus ir pinigai ty 60 ar 70 narių, kurie kooperacijon įnešė po 20 dol.

Zuikiukas.

IŠ EAST CHICAGO, IND.

Nors čia, apskritai imant, lietuviai gyvena sutikime, bet yra ir neramių, kurie kartais ir apsidauzo. 5 vasario dieną 2 lietuviai užėjo i lietuvišką karčiamą ir pradėjo angliškai kumščiuotis. W. Juz-tis ir B. Bra-as baisiai sumušė trečiąjį. Bet apsiėjo be teismo, nes mešikeis persiprašė. **Molderis.**

IŠ BALTIMORE, MD.

Pas mus žmėnės labai neramauja; visi reikalai i šalį tapo atmeti, interesuojasi vien suvėjų streiku, laiko mityngus kasdieną. Senesniejie, kurie nekarta jau ragavo streiko, tie spardosi, bet jaunesniejie, ypač Amerikon atvaziavę po revoliucijai Lietu-vių, reikalauja streiko. Yra nemažai lietuvių streikuojančių. Pirmadienį žadėjo susitreikuoti darbininkai visų mažesnių dirbtuvių, kokių, lietuvių vedamų, yra 48, o kiekvienoje dirba 15-60 darbininkų. Jie reikalauja 9 val. darbo dienos; dabar dirba 10 ir daugiau.

Laikraštis "Pirmin" žada at-

gyti Baltimorėj. Yra jau ir namas paimtas. Buvo žvalgai iš Bostono; redaktorius jo, Grigaitis, žada atkakti i Baltimorę ir pradėti redakciją tvarkyti. Girdėti, jog "Pirmin" bus organu "Industrial Workers of the World" organizacijos, kurion ir lietuviai siuvėjai nuo naujų metų prisirašė.

Pradžioj vasario buvo fairas bažnyčios padidinimui i mokyklos įrengimui. Diktai daiktų suaukauta svetimtaučių ir savųjų, ypač valgomų daiktų diktai su-nešė mūsų moterėlės, ir trims dienoms (tiek dienų traukėsi fairas) surengė vakariene. Įžanga fairan buvo tik dešimtukas, o kas norėjo ir vakariene turėti, tas mokėjo \$1.25. Žmonių buvo diktai. Pelnu buvo 500 dol. Tai nedaug; antai žydai panašiuose atsitikimuose sudea tukstančius, Fairą atlankė ir svetimtaučiai. **Ramutis.**

IŠ ST. CLAIR, PA.

Šitas miestelis turi apie 3000 gyventojų, tame skaitliuje yra lietuvių apie 50 šeimynų ir tiek jau pavienių.

Darbų čia kitokių nėra tik anglų kasyklose. Darbai šiūm laiku eina gerai; dirba kiekvieną dieną. Iš kitur atvykusiam darbas nesunku gauti. Uždarbiai vienok negeriausi. **Čia dirbasi.**

IŠ BOSTON, MASS.

Ir mes Bostono kriaučiai su-streikavome ir mes pradėjome kovą su mūsų išnaudotojais. Kodėl mes susitreikavom? Žinoma, ne gėrovė mus privertė streikuoti, nes iš uždario negalėjome pragyventi. Streikas traukiasi jau nuo 3 vasario dienos. Streikas eina gana pasekmingai. Streik-laužij daug nesiranda; jeigu ir atsiranda koks žydelis, nesilaikantis su kitais solidariskai, tai kiti stengiasi jį neužgaut. Streikieriai su gera vilčia laukia streiko pasekmių. Tankiai turi susirinkimus, pasikviečia kalbėtojus aiškinimui streiko reikalų ir sudruginimui streikierių dvasios. Streikuojame jau tris savaites, bet kada bus streiko galas, nežinia. Mes turime laikytiesi, kol nelaimėsime, nes ši mūsų kova yra labai svarbi; jeigu ją pralaimėtume, kitą nelengva but surengti. Dabar svarbiausias klausymas — ar ilgai mes galime be darbo išbuti, jeigu ir pirma uždirbdavome tik iki 9 dol., o dabar ir streikuojant reikia šeimyna maitinti.

Todėl tikimės, kad visuomenė mus sušėps, kiek galėdama. Jeigu mes dabar streiką laimėsime, lengviau bus laimėti kitą kartą teip mums, kaip ir kitiems.

Lietuvių skyriui išrinktas komitetas iš šių asmenų:

A. Lukoševičia,

D. Šapelis,

NUO REDAKCIJOS.

VšĮ laikraščiai slėpėsi rankraščiais, tūl but pažymėti autorius parašu ir adresu. Pasirašantys pseudonimais tur, paduoti, Redakcijos žiniai, ir save tikrai varg. Redakcija pasilekia sau teise atpaikinti jai rankraščius trumpinti ir taisyti. Netinkamus laikraščius rankraščius Redakcija, pareikalauta, grąžina autorui atgal jo lėšomis. Reikia visada rašyti tik ant vienos popierio pusės, paliekant plačius tarpus tarp eilučių.

Apžvalga.

Jaunimo darbas. Nuo Naujų metų du laikraščiai, "Litwa" ir "Lud", ėjusi iki šiol sykį į mėnesį, pradėjo jau eiti kas savaitę. Kaip jau ne sykį patėmėjome, šie du laikraščiai leidžiami lenkų kalba, bet lietuvių dvasioj ir atneša neaplinkojamą naudą tuomi, kad pagelbsti atginti sulenkėjusiems Lietuvos kraštams: lietuvių sulenkėjusiai bajorijai ir sulenkėjusiai liudzijai.

Turime daug tokių reikalių, kuriuos mums reik reikėti, vienok pirmiausiaj eilėj bene turėtų stovėti rėmimas tų laikraščių, kurie darbuojasi tarp mūsų ištautėjusių brolių. Už tai kalba ir pats "išrovavimas": jie didina mūsų eiles, gražindami mums tuos, kurie buvo iki šiolie lietuvių dinge ir tokių būdu, didindami susipratusių lietuvių skaitlių, palengvina mums atlikimą ir kitų svarbių tautiškų reikalų.

Teisingai sakoma, kad mūsų ateitis priklauso nuo jaunumės. Ji netik priklausys nuo jos, bet ir priklausys jai. Todėl būtų labai geistina, kad ypač mūsų jaunumėnė atkreiptų atydą į tą kovą, kurią veda šie laikraščiai ištautėjusiame, bet lietuviškuose mūsų tėvynės kraštuose, — rytinėj dalyj Didžiosios Lietuvos ir Prūsijos. Prūsiose tą darbą energiškaai varo beveik vienų-vienas laikraštis "Birutė" (jeigu neskaityti mėnesinio "Jaunimo"), ir smagu yra patėnėti, kad Prūsų atgimimu daugiausiai rūpinasi vietinis jaunimas.

Lietuvoj, tautybės sargyboj taip pat labai uoliai dalyvauja mūsų jaunumėnė. Pereitę metų Gedimino pilies atsitikimas sukelė mūsų jaunimą visuose Lietuvos kampuose: jie karštai pradėjo protestuoti prieš pasikėsinimą miesto valdybos suardyti brangią istorišką Lietuvos liekaną.

Tarp mūsų jaunimo Amerikoj rasime ne vieną net ir labai darbštų jaunikaitį, tačiau, abel-nai paėmus, mūsų jaunimas dar neapreiškia didesnio, organizuoto veiklumo (išskyrus moksleivius, kurie dar tik pradėjo mėginti organizuotis): didesnėjį dalis mūsų jaunimo dar pakrikusi. Butų gerai, jeigu ir mūsų jaunimas, paėmęs pavyzdį nuo savo europiečių brolių, pradėtų spiestis bendron kruvon.

Niekas taip gerai neapibendrina, kaip koks-nors didelis svarbus, nors ir sunkus darbas. Pilaš atgaivinimas ištautėjusių Lietuvos pakraščių yra vienas ir pirmutinis iš tokių darbų. Gerai būtų, kad mūsų jaunimas, sujungtomis pajegomis, pagelbėtų tą darbą atlikti tiems, kurie, nuo kelių metų tą sunkų jungą be-traukdami, rasite, ir nuilse jaučiasi.

Remkite tokius laikraščius, kaip: "Litwa", "Lud" ir "Birutė". Tokia parama ypatingai yra reikalinga dabar, kada šie visi laikraščiai iš mėnesinių virto savaitiniais. Geriausias parėmimo būdas — užsirašyti sau, ar kitiems tokį laikraštį.

Dėlei ateivių biliaus. Prezidentas Taftas uždėjo savo veto ant paduoto jo užtvirtinimui Dillinghamo-Burnetto biliaus. Vienok kongresas, kaip matyt, skubiai rengiasi jį perleisti ir vėl iš naujo, ir tokiu būdu padaryti įstatymu, neatsižvelgiant ant prezidento prieštaravimo.

Is to labai aiškiai matosi, kad dabartinis kongresas (kuriam liko vos keletas dienų gyvuoti) užsispyrė uždaryti ateiviams vartus liuso atėjimo į šią šalį. Ši toks varžymas ateivystės neyra laikinis kongreso užsiorėjimas: jis, matyt, yra gerai išdirbtas planas, kurį uoliai stengiamasi praktikon įvesti. Šio plano pradžia buvo keli metai atgal, kada iš ateivių išskirti chemičius ir japoniečius — mongoliškos rasos ateivius. Šiandien, kaip matome, jau nužengta vienu žingsniu toliau — perleista sumanymą, ku-

ris užgina įžengą nemokantiems skaityti; toliau, galima laukti, bus užginta liusoa jėga politikiems kitų valstybių prasižengėjams (toks sumanymas jau buvo paduotas kartu su Dillinghamo bilium). Tokiu būdu mindžiojama liuosybės principas, kurio dėlei kovojo ir kurį iškovojo šios šalies didvyriai Washingtonas ir Linkolnas ir kurių gimimo dienas, kaip sykis, šį mėnesį apvaikšiojama.

Niekas negali but priešingas tam, kad į šį kraštą neleidžiama kriminališkų prasižengėlių, arba ligotų, kurie tampa šiam kraštui sunkenybe, bet panašus pasikėsinimas ant padorių ateivių, kurių visa kaltė tik tame, kad jie nemoka skaityti, nedaug kuom skiriasi nuo rusų valdžios įstatymo, kuris užgina žydams kai-kuriose dalyse rusų viešpatystės gyventi. Akyvaizdėje tokiu padėjimu, kokią teisę turi jankės girtis savo "liuosybe"?

Nors šiūm laiku diduomėnė amerikiečių piktnasi kongreso pasiėgimu ir nesigaili padėkos žodžių prezidentui Taftui už tai, kad jis bilių vetavo, tai-vienok išrodo, kad kongresas spirsis, kiek jis išgali, savo sumanymą pervyrti ir ateivių bilių antru sykiu užtvirtinti.

Ivairios draugijos ir plačiai mananti amerikoni išsiuntė daugybę telegramų kongresan, reikalaudami prilaikymo prezidento Tafto šalies.

Tokių telegramus išsiuntė ir "Litwa" senatoriui Shelby M. Cullom ir Atstovui McDermitt iš Illinois, reikalaujant juo bal-suoti prieš Dillinghamo-Burnetto bilių ir palaikyti prezidento Tafto veto. Sykiu pasiūstė telegramas padėkos prezidentui Taftui už tai, kad jis minėto bilių vetavo ir išreikšta pasitikėjimas, kad jis dar sykį tą bilių vetuos, jeigu kongresas į antru kartą praleistų. Girdėjome taipgi, kad panašios rūšies telegramai tapo pasiūsti ir Chicagos Lietuvių Draugysčių Sąjungos.

Du Amerikos milžinai. Išskyrus liepos mėnesį, kada amerikoni apvaikšioja Neprigulmybės šventę, šis mėnuo yra labiausiai amerikonių miūtinias, nes vasario mėnesij išpuola paminiėjimas dienų gimimo dviejų didžiausių Amerikos vyrų, — tikrų milžinų Amerikos istorijoj.

Sekancią subatą, vasario 22 d., išpuola gimimo diena Jurgio Washingtono, pirmo Suvienytų Valstijų prezidento ir tikro šios šalies "tėvo", kuris savo pasivėntimu, energija ir darbų sutvėrė pamatus šio krašto liuosybei. Jis padėjo taip didelius nuopelnus, kad jo vardas liks amžinai neužmirštini netik Suvienytų Valstijų istorijoj, bet ir visos žmonijos istorijoj. Sale jo, lygus jam savo nuopelnais, stovi kitas asmuo, Abrahamas Linkolnas, — prezidentas-kankintinis, kurio gimimo dieną apvaikščiota 12 d. vasario. Pirmasai suteikė šiam kraštui politiškąj laisvę ir neprigulmybę, išliuosudamas jį iš po Anglijos jungo. Antrasai nuoplovė nuo Suvienytų Valstijų nešlovės dėmę, panaikindamas vergiją ir suteikdamas milijonams negrų laisvę ir žmoniskos teises. Tokiu būdu Washingtono pradėtąj liuosybės darbą Linkolnas pastumdė pirmyn daugiaus negu koks kitas vyras, nors už tai jis turėjo paguldyti savo locną galvą.

Istorijos ratas vienok greitai sukasi. Nors šio krašto konstitucija, toj reiksmėj kaip ji tapo priimta Washingtono dienoje, yra žemčiugu liuosybės ir teisingumo, nes ji užtikrina ir pažada šiam kraštui valdžią "per žmonis, žmonėms ir su žmonėmis", tačiau žemi ir godūs jausmai gali apeiti ir geriausius įstatymus, ir nustumti šalin tuos augstus idealus, vardan kurių kovojo ir kraują liejo šio krašto tėvai.

Ir šiomis dienomis Suvienytų Valstijų konstitucija yra ta pati, kaip ji buvo Washingtono ir Linkolno dienomis, tačiau gyvenimas, teisybės ir liuosybės supratimas, yra ne visai tas pats. Washingtonas sutraukė Anglijos jungą ir suteikė kraštui pilną laisvę, — tarsi, tik tam, kad po šimto metų ant šalies sprando užtūptų milžiniški traukai, kurių jungas paprastam piliečiui neyra lengvesnis už anąj Anglijos jungą. Linkolnas panaikino negrų vergiją, užmokėdamas už tai sa-

vo locnų kraują, — šiandien negrų-vergų vietas tose pačiose pietinėse valstijose užėmė vaikai-vergai medvilnės dirbtuvėse. Liuosybės vartai krypta, kaip parodo ir varžymas ateivių teisių, ekonominės gyvenimo išlygos, ačiu trustų neapžėbotam įsiviespatavimui, taip pat aina blogyn, vieton citi geryn.

Konstitucija — tas pamatas šalies įstatymų — yra ir dabar, ta pati, kaip buvo pirmiau, ir geresnės už ją, rodos, ir nereikia. Ko reikia, tai to, kad atsisrėtų trečias milžinas, Washingtonui ir Linkolnui panašus, kuris turėtų užtektinai pasiryžimo, energijos ir jėgos tos konstitucijos principus apsaugoti ir gyvenime palaikyti.

L.S.S. svarsto Konkolausko reikalą. Konkolausko reikalas apie jo parašytą donosą Suvalkų gubernatoriui ant kauniškės "Saulės" delegatų, kun. Olišauskio ir Tumo, pagalios tapo pamintas apsvartymui Liet. Socialistų Sąjungos Valdyboj. "Kovos" num. 7-me pagarsintas Pildomojo Komiteto Tarimas (No. 62), is kurio matyt, kad komiteto nuomonės tame reikale yra nevienodos. Du nariu (A. C. Herman-Purvis ir V. Černiauskas) išreiskia nuomonę, kad Sąjunga negali netik nuteisti, bet ir apkaltinti Konkolauską, nes tam dar nėra "tikrai liudijantių faktų". Sulyg šių dviejų narių nuomonės, "kaltinti ir nuteisti galima bus tik tuomet, kada turėsim liudijantių faktus ant rankų". Todėl ir įnešama, kad L.S.S. sekretorius "pareikalautų nuo 'Lietuvos' redakcijos tikrai liudijantių faktų, kad Konkolauskas yra rašęs donosą rusų valdžiai".

Trečiasai Pildomojo Komiteto narys (A. Bernotas) išreiskia visai kitą nuomonę:

"Labai būtų keista, — sako A. Bernotas, — kad mes reikalaujume nuo 'Lietuvos' liudijantių faktų, o ne pats apkaltintume Konkolauską. Jo ra priderytė išreikšta nuomė 'Lietuvos' faktas, arba išsileisint prieš visuomenę. Mums užtenka to, ką pasakė 'Litwa'. Tegul pasaka dabar per tą pačią 'Litvą' Konkolauskas, ką jis žino apie tą savo 'darbą'. Tada jau sąjunga svarstys apie kaltinimą ir apkaltinimą. Konkolauskas pats privalo apgint savo 'darbą'. Šiandien-gi Sąjungos aktyve jis vis tiek yra kaltas, kol jis pats nepareidys atmušančius faktus. Nuo 'Lietuvos' nėra mūsų privalo reikalau faktų."

Mums irgi išrodo, kad ši nuomonė yra rimta ir savo vietoj. Išreikalaus "tikrai liudijantių faktus" gali priversti "Litvą" tik pats apskustasis, bentut pats Konkolauskas, — niekas kitas. Jeigu jis to nedaro, tai, turbūt, jis žino, kodėl to nedaro, ir išmintingam teisėjui tas gali but užtektinai "liudijantių faktų".

Pyksta. Nekurie mūsų taip vadinami "raudonieji" ar "geltonieji" laikraščiai, kaip juos "Vien. Liet." pavadina, labai pyksta, kam kai-kuriuose svarbesniuose dalykuose rimtesni laikraščiai sutinka tarp sąvęs. Taip, antai, pasipiktinama labai tuomi, kad "Vienybė Lietuvninkų" nekuriuose dalykuose susitaiko su "Kataliku", arba vėl "Lietuva" išreikia vienodą nuomonę su "Draugu" arba su "Kova".

Išrodo, kad tie neužgaubędinti laikraščiai norėtų tik pjovynių, pjovynių ir pjovynių. Sulyg jų recepto, reiktų visada įpjauti su "Draugu", "Kat." ar "Kova" vien tik todėl, kad jie yra skirtingos pakreipos: socialistiškas laikraštis visados privalo "esti" klerikališką laikraštį, klerikališką — tautinį, o tautinis — socialistišką. Tai būtų labai siaura pažvalga. Tas pjovynės jie vadina "kritikomis", o is tų "kritikų", mums rodos, tiek naudos, kiek is-pelių maišo, blėdis-gi neapkaunojama is to darosi, nes žmonis atitraukia nuo rimtesnio, tveriančio, praktiško darbo. Mės su mielu noru pritarisime sumanymams ir nuomonėms "Draugo", "Kovos", "Keleivio" ar "Vien. Liet.", jeigu tik tie sumanymai ir nuomonės bus rimtos ir mūsų visuomenei naudingos.

Tuom tarpu, vienu is svarbiausių laikraštinių dalykų mės skaitome apvalymą mūsų laikraštinių nuomėsvarių burnojimų, kurie yra pati šaknis kivirčių ir valdijų tarpe mūsų partijoj ir partijėlių, ir tame mės mielai pritarėm "Kovai", kaip lygiai "Draugu",

arba "Katalikui" ir "Vien. Lietuvninkui" pritartume.

Jeigu šie "Keleivis", ar kas kitas pasipiktina, tai is to galima padaryti tik vieną išvedimą, būtent, kad tie vaidai ir nešvaris "neva kritika" yra kam nors pagaidaujami, ar reikalingi. Mums ir plačiai visuomenei jie nėra reikalingi ir todėl gerame darbe, kuris mums, lietuviams, gali išeiti ant naudos, mės visados mielai susijungisime su socialistu, kaip ir klerikalu ar tautiečiu, nedarydami tarp jų jokio skirtumo. Jeigu mūsų ultra-kairiesiems laikraščiams tas nepatinka, lai jie sveiki prisilaiko savosios taktikos ir skaldo toliau mažas lietuvių jėgas į partijas, partijėles, abazus ir abazelius. Jų nuomone, matomai, tas yra naudingas darbas, mūsų-gi nuomone yra ne vienas toks reikalas, apeinantis visus lietuvius, kur, prisilaikant šiofio-tokio bent elementariško, takto, gali bendrai dirbti kaip laisvamanis, taip ir katalikas, kaip tautietis, taip ir socialistas.

Lietuvių-lenkų santikiai italų spaudoj. Laikas nuo laiko lietuvių su lenkais kovos atbalsiai atsiliepa is svetintaučių spaudoj. Niekas, rodos, dabartiniu laiku taip daug apie šį lietuvių klausimą nerašo, kaip italų laikraščiai. Tas, rasite, pasiaiskina tuomi, kad lietuvių klausimas buvo atsimušęs net Ryme, pas popiežių, ir todėl Rymo laikraščiai, labiau negu kitų tautų laikraščiai, šiūm klausimu užsiteresavo. Apart pirmiaus minėtų italų laikraščių "L'Italie" ir "Civita Catholica", įsikiso dabar ir kiti laikraščiai. Laikraštij "La Voce Trentina" tilpo p. J. Gabrio straipsnis "Per una patria — Giovane Litwana", — pradžia visos eilės straipsnių apie lietuvių lenkų klausimą. Į šitą straipsnį atsiliepė du dideli Rymo dienraščiai — "L'Avenire d'Italia" ir "Curriere d'Italia". Pirmame tulas U. L. Morichini ilgame straipsnyj gina lenkus, išrodydamas, buk lietuviai ir lenkai susilieję į vieną tautą, buk jie neturi nei savo, dailės, nei pramonės, buk šis tautinis lietuvių judėjimas palaikomas rusų rubliais ir t.t. Onkame laikraštij Dr. Bruno Gardi duoda tinkašiam užpuolimui atsakymą, išrodydamas nepamatuotų Morichini'o užsipuldinėjimų neteisybę.

Spėjama, kad ši polemika tuomi nepasibaigs, — ji dar tik pradėta ir reik tikėtis, kad galų-gale, aciu tam, vakarų ir pietų Europa geriaus su šio reikalo padėjimu susipažins. Iki šiol, lenkai, turėdami savo gerai aprūpintus ir sutvarkytus informacijos biurus užsieniuose, nuolatinai išdirbinėjo Europoj lietuviams neprielankią opiniją. Dabar, užgimus lietuvių informacijiniam biurui Paryžiuje, Europos presa pradeda, kaip natome is šitų pavyzdžių, truputį kitaip į lietuvių klausimą žiūrėti. Europos-gi visuomeninė opinija, kaip žinome, turi savo svarbą, ir visai nemenką svarbą.

Šaukiama kongresas. Amerikos Lietuvių Rymo-Katalikų Federacija, sutvėrtoji 1906 m., bet pastaruoju laiku apmirusi, vėl subruzdų judėti. Apkalbėjimui opesniųjų gyvenimo klausimų Federacijos valdyba (susidedanti is kun. Kaulakio, Vaisnoro ir kun. Kaupo) šaukia Amerikos Lietuvių Katalikų Kongresą į Pittsburgą birželio 25 ir 26 dienomis, šių metų. Sulyg valdybos pranešimo, kongrese galės dalyvauti kunigai, po tris atstovus nuo parapijų ir po vieną atstovą nuo organizacijų ir šiaip jau įstaigų (laikraščių ir t.t.). Delegatai turėsia pristatyti palidijimus nuo klebonų. Federacija dabar turinti isde \$466.15.

ATSISAUKIMAS I AMERIKOS LIETUVIUS.

Garbingi Tautiečiai!

Kaip galėjote pastebėti is Amerikoje einančių mūsų kalba laikraščių, "Birutė" žadėjo siusti pas Amerikos lietuvius savo atstovą. Tą žingsnį "Birutė" padarė paties gyvenimo priversta. Prūsų arba Mazosios Lietuvos suvokietėjimas, aciu Vokietijos valdžios pastangoms, žengia greitai. Vokietijoj valdžia ir dabar nesiliau-

na variusi visokiais būdais tą Mazosios Lietuvos suvokietinimo politiką. Kaip galima is įvairių statistikos šaltinių pastebėti, lietuvių, arba teisingiau, pripažintųjų ir save lietuviais skaitlius kasmiet vis mažėja. Is to galime matyti, kad vokiečiams darbas eina pasekmingai, ir jeigu mės, lietuviai, nepasipriešinsime greitui laiku ir su užtektina jėga toms vokiečių pastangoms ištautinti Maž. Lietuvą, tai netoli tas laikas, kuomet apie šį Lietuvos kraštą, kaipo mūsų tautos dalį, liks tik tiktai atminimas. Tuli praklėsni Prūsų lietuviai tą senai suprato ir visomis jėgomis stengėsi ir stengiasi išgelbėti šią mūsų tautos dalį nuo galutinės mirties. Tam tikslui jie nesigailėjo nei darbo, nei jėgų. Tam pačiam tikslui tautiškai atgaivinti Mažąją Lietuvą buvo įkurta "Birutė". Per visą savo ėjimo laiką, ji, kiek galėdama, kovojo prieš naikinančią mūsų tautą vokiečių politiką. Visas tas sunkus darbas buvo atliekamas atskirų žmonių jėgomis, pasišventimū. Mės aiškiai matome, kaip nelygi yra ta kova: is vienos pusės milžiniška valstija, kuri lietuvių ištautinimui visai lengvai gali mesti ir meta desimtis ir simtus tukstancių, kurių, vadydama tą darbą nuo senai, turi tvirtai išdirbtą tam tikslui organizaciją ir planą — is kitos pusės, keletas praklėsnių lietuvių, trokštančių savo Tėvynės atgijimo, nesigailinčių nieko savo Tėvynės atgaivinimui ir šale tos mažos tėvynainių kuopelės žemai stovinti tautiskame susipratime ir suvokietėjimo svaigulių pagauta liaudis. Nelygi kova! Nežiūrint į kovos nelygumą, ji visuomet kuoveikiausiai buvo vadydama. Bet jėgos juk mažos ir sunkioj karionėj greit nyko. Kartą jos buvo pasibaigę ir tuomet Amerikos lietuviai suprato savo brolių, Prūsų lietuvių, sunkų padėjimą, atjautė ir parėmė juos. Ačiu tai paramai, sunkus atgaivinimo darbas prasidėjo didesniomis jėgomis, veikiai ir žymiai prasipilato. Taip žymiai ir noriai iskarto savo tautiečius parėmę, Amerikos lietuviai apie juos greitai užmiršo. Išsibaigę metai, bet Amerikos lietuviai apie "Birutę", jos sunkų ir svarbų klausimą tautai darbą, rodos, visai nei nežino. Ir tai po tokios išpradžių karštos paramos! "Birutė", nors ir matydama, kaip Amerikos lietuviai ją užmiršo, vis-gi stengėsi veikti ir dėjo paskutines jėgas. Juk tai vienintelis Mazosios Lietuvos visuomeniškai-politiškas laikraštis, besirūpinantis savo tautos atgaivinimu, ir "Birutė" žinant, žysta ir visas jau prasidėjęs ir prie jos susiglaudęs tautiškas Mazosios Lietuvos judėjimas. Sankėsi prie savo sava tautiečių "Birutė", bet jos balsas skambėjo, tartum tyruose, be aidų. Sankėsi ne vien tik "Birutė". Beveik visi įžymesni Mazosios Lietuvos veikėjai, matydami pavojų, grėsiantį, "Birutė" žuvus, visam dar jaunūčiui, bet jau išlėto augančiam tenyškiam mūsų tautos judėjimui, tam tikrame atsisaukime atsiliepė į Amerikos lietuvių visuomenę, nurodydami "Birutės" svarbumą ir reikalingumą jai paremti. O parama, reikalinga, labai reikalinga. Darbą įdėtos paskutines jėgas: jeigu nebus greitos paramos, tai už savaitės, kitos, "Birutė", vienintelis Mazosios Lietuvos apginejas ir žadintojas, turės nuostoti ėjus, ir su ja žysta viena paskutinių vilčių atgaivinti šią mūsų Tėvynės dalį.

Lietuviai-Tautiečiai! Plati Amerikos lietuvių visuomenė! Ar-gi gali tas paskutinis Mazosios Lietuvos varpas nutilti? Neužmirškime, kas pasakyta prusiečių atsisaukime: "Mažoji Lietuva buvo tvirtovė, is kurios buvo buveleistas pirmas spausdintas žodis ir rusų prislėgtą ir persekiojamą Didžiąją Lietuvą. Is Mazosios Lietuvos ėjo per ilgus metus laikraščių laikraščiai ir platindamiesi po visą Lietuvą, nešė su sąjain spindulius ir paramą mūsų broliams, augstaiciams bei žemaičiams". Perskaitykite visą tą atsisaukimą, ir pamatysime, kiek mės, visi esame Mažajai Lietuvai kalti. Daug, daug mės jai skolingi. Šiandien ji yra sunkiame padėjime. Tat, mūsų privalumas yra atsilgynti, kuodautiesiausiai paremti Mažąją Lietuvą. Pagelbėkime prusiečiams vieninteliu jų organo parėmimu, per susirinkimus kelkime aikštini tą svarbų mūsų tautai klausimą, ru-

pinkimės įsteigti bendriją, kuri galėtų palaikyti tą Mazosios Lietuvos, tariant, vienturtę — žodžiu, stenkimės visomis jėgomis išgelbėti "Birutę" ir podraug visą tautos dalį nuo galutinės mirties!

Lietuviai! Paduokite ranką Mažajai Lietuvai, nes, jeigu ją užmiršite, ji už valandėles, kitos visiškai pražūs, išnyks amžinai mūsų Tautai!

J. A. Chmieliauskas.
"Birutės" atstovas.
P. S. Tuolaikinis antrasas:
"Birutė", 120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

MOKYKLA IR KARAKTERIS.

Keli metai atgal išėjo is spaudos Dr. Fr. W. Foersterio knyga, užvardinta "Mokykla ir Karakteris", kurioj mokintojas, tėvas, arba auklėtojas galės sau surasti daugel brangintinių patarimų apie vaikų auklėjimo eseną. Ir ne vienas jaunikaitis gali atrasti joje gyvenimo ir darbų tikslą ir nurodymą kelio, kuriuom einant, taji tikslą pasiekti.

Viršminėtas veikalas tapo išverstas į kitų tautų kalbas, ir tas yra geriausių apkaivimų šio veikalo vertės. Kol kas, jo dar neturime lietuvių kalboj. (Už tai turime tik ką is spaudos išėjusią to paties labai naudingą knygą "Jaunimo auklėjimas". Red.). A. a. Bol. Prusas paduoda tojo veikalo trumpą apžvalgą. Taigi čia ir pasidalinsime su skaitytoju to garsaus rašėjo mintimis, išreikstomis minėto veikalo apžvalgoj.

Bol. Prusas, garsusis lenkų rašytojas ir kritikas, taip pradeda: Išvaizdinkime sau, jog tulą dieną laikraščiuose tapo atspaudinta šitokia žinia: "Koks ten p. X. išrado skrajojančių laivą. Ne balioną ir ne aeroplana, bet laivą, kuryn galima įtelpinti simtus žmonių, keliolika kanuolių, daugel maisto ir amunicijos. Taisai laivas gali sau laikyties ore, net be judėsio, visą laiką; bet gi, reikalui esant, galima juo skrysti balandžio greitumu. Lygiai-gi gali juom plaukti virš vandens, net-gi ir po vandenių; jokie šuviai nesugadins jo, nes visas jis sudarytas is metalo, negirdėtinai tvirto ir nepanaiknamo."

Reik manyti, kad panaši žinia sujudintų visas civilizotas tautas, — bent-gi nustebintų jasias. Taigi girdėtumėm karštus klausymus: ar tasai laivas tvirtai sudarytas? ar jureiviai ir styrininkai valdo jo judėjimą taip, jog tasai laivas skrenda ten, kur jie nori ir naikina tik tai, ką jie trokšta sunaikinti?... ar laivo vadas užtektinai turi galės?...?

Tai dar ne viskas, nes kiltų gilesni ir svarbesni klausimai: ar kartais laivo vadas nėra egoistu, kers savo reikalus rengia svetimiems reikalavimams? O gal tai Vincentai a Paulo, ar indų dievutalai — Torkvemađų ir Muravjovų? O gal to nepaprasto laivo vadas turės omenyje kokią tautą, taigi kurią? O gal, kas yra labiausiai pagėidaujama, kad ir mažiausiai galima būtų intikėti, tasai galingas: tautų teisėjas patropys išsikelti virš didėliai ypatingų ir tautinių simpatijų ir savo veiklume vadovausis teisybės ir gero idealais visoms tautoms ir pavieniams lygiai?

Kiekvienas sveikas, protingas ir gabus prie darbo žmogus yra panašus į tojo fantastiško laivo vadą, — kadangi mūsų kiekvienas turi organizmą, kurs yra gyvųjų spėkų rinkiniu, ir organus, su kurių pagelba gali savo artimui arba padėti nuveikti koki naudingą jam, arba vėl jį nuskriauti. Ir jeigu tokia ypatyba tikrai liktų nepaprasta, tai be abejonės kiekvienas jos pasiju-dinimas budintų mumsyze žingeidumą, ir klausinėtumėm: ar tojo žmogaus organizmas yra tvirtas ir išvertinas?... ar tasai žmogus moka valdyti savaimi, taigi veikti tik tai, ką patsai nori, bet gi nepasiduoti vidujinėms aplinkybėms?... ar pagaliuos tasai žmogus nėra egoistu ar altruistu, siaurų pažvalgų patrijotų, ar vėl plačių ir gilų protavimų, kurio veiklumas pri-tais rap jaunumėnės, net kar-tais rūpinamės apie josios fiziškų spėkų išsiplėtojimą — sveikata, kartais stengiamės išmokinti idealų?...?

Trumpai kalbant: jeigu būtų...

*) Moksle apie auklėjimą.

Jurgis Washington.

Abraomas Lincoln.
(Skait. "Apžvalgoj").

mėm mažiaus susirūpinę, o daugiaus rimtesni kasdieniniame gyvenime, tuomet pamatę kiekvieną žmogų, užsiklaustumėm apie jo "karakterį", tai yra: apie jo energiją, jo paties susivaldymo laipsnį, mokslo pažinimą, troškimų rūši, pagalios apie jo reikalavimus ir idealus?...

Ir tas dar ne viskas. Kadangi persitikirę, — jog — apart neskaitytųjų gėrų palinkimų bei "karakterij", randasi jame nemažai ir nelabų pusių, o daugiausiai nenusistovėjusių, tai rimtai pagalvotumėm: ar negalima būtų pataisyti nelabus "charakterius" — ir — kokie yra šaltiniai, idant is nenusistovėjusių "charakterij", galima būtų padaryt gerus ir nusistovėjusius,

Toki charakterių sustiprinimo ir tobulinimo šaltiniai gyvuoja, ir vadiname juos "auklėjimu" arba "išsiauclėjimu". Prie progos reikia atskirti ir storai pabrėžti skirtumą terpu "išauklėjimu" ir "apsisvietimu". Apsisvietimas tikrai išdirba mūsų protą. Mokinamės kalbų, gamtos mokslų, matematikos, geografijos ir t.t., arba atidarome sau langą į apspiečiantį mūsų pasaulį ir priprantame valdyti jo spēkoms. Jeigu vienok vienlaikiai neįsmoksimė valdyti mūsų akies, mūsų rankos ir visos ypatos, jeigu negalėsimė suvaldyti nekurių minčių ir palinkimų, jeigu neįsistengsimė numalšinti nekurių geidulių ir troškimų ir nemokėsim kitų — geresnių — pabudinti prie veikimo; jeigu nepatropinsime "norėti" ir "veikti" — ir tai gerai norėti ir veikti, — tai visas mokyklų ir universitetų mokslas nedaug tesuteiks mums ir kitiems naudos.

Vienų-viena tik "protiška" kultura, — sako Dr. Fr. W. Foerster — gali likti tikruju pavoju, jeigu sąžinė ir išdirbta valia nesuvaldo jos, tuomet protas lieka kaipo plėšikų švytuoklė, tarnaujanti apšvietimui, visokiems piktiems mieriams, visokiems nelabiems geiduliams užganėdinti". Kas gi pagaliuos nežino, jog apsisvietęs atskalus yra pavojingesnis negu tamusis kešėnėvėgis?...

Mūsų laikų pedagogikoje*) viešpatuoja sriovės, labai skirtingos viena nuo kitos. Uoliai darbuojamės praplatinimui mokslo tarp jaunumėnės, net kar-tais rūpinamės apie josios fiziškų spėkų išsiplėtojimą — sveikata, kartais stengiamės išmokinti

Ją amatinių darbų ir t. t. Bet tie-
sioginiui išauklejimo arba kara-
terių išdirbimo neadaug kas ru-
nasi, o dar ir tamė veikime prisi-
laikoma dviejų mokyklų. Pir-
mutinė mokykla — "tradicijinė",
reikalaujanti nuo savo mokinių
aklosios paklusnybės. Šios mo-
kyklos įrankiai — tai lazda, rykš-
tė, klupojimas, bet išvairius už
durių; antroji-gi mokykla —
"progresinė", kuri prašalina vi-
sokią bausmę, visokią prievartą,
suteikia mokiniams visišką lai-
svę, spresdama, jog tuo būdu
įkvėps augintiniui savaimią ener-
giją, kuri yra geriausias užtikri-
nimu atsiekinui pasekmingo gy-
venimo.

Ir viena ir kita auklėtojų dalis
negali pasigirti perdaug puikio-
mis pasekmėmis. "Tradicijos"
pasekėjai labai tankiai išaukleja
neįmėtų melagių ir veidmainių
daugybę; bešališkosios laisvės
šalininkai nekartais sutveria pro-
tiskius ir moraliskius anarchistus,
kurie nemoka nei veikti, nei pro-
tauti rimtai.

Pridėję prie viršminėto paveik-
slo spartų augimą prasikaltę
ir sauzudybių jaunomenės tar-
pė, susinerėvėmiai ir valios sto-
kumą kasdieniniuose gyvenimo
momentuose, suprasime pavo-
jų, gresiantį ateityj pirmiau-
siai jaunoms kartoms, o vėliaus
ir visoms tautomis. Nes ir ko-gi
gali būti verta tokia tauta, ku-
rios piliečiai netektų jokios ener-
gijos, tikti jįsietų smagumų,
kiekvienas tikti rūpintųsi apie
patį save, naikintų visokias pa-
jiegas, nebūtų pripratę prie pa-
klusnybės, taigi ir draugijinio
darbavimosi; kuris pagafios kaip
piktosios dvasios net bijotusi pa-
sisventimo bei pasiaukavimo min-
ties?... Tauta, kuri atsirastų
ant tosios moralio nupuolimo
viršūnės, neatsižvelgiant didžiau-
sų turtų, neatsižvelgiant aug-
čiausiai protiškos kultūros, turė-
tų žūtį!...

Šveicarijos pedagogas, dr. Fr.
W. Foester, rodo, ar ne aiškiau-
siai suprato šiandieninių peda-
gogikų pakraipų pavojų, kurs bene
ar negeriausiai apipiešę planą
auklejimo reformų. Gi vadovu-
jančių veiksmų jo siulomojų pla-
no yra obalsis, kad: "mokyklos
svarbiausiu tikslu turi būti cha-
rakteriaus išdirbimas". Taigi
ne senosios kalbos, nei-gi nau-
josios kalbos, taigi ne gimnasti-
kų ir aprašomųjų mokslų litanija,
bet vaiko, ar jaunikaičio cha-
rakteris.... charakteris.... cha-
rakteris....

Foersterio auklėjimo sistema,
yra sutaikinimas dviejų senų
auklejimo pakraipų: "tradicij-
nės" ir dabartinės, arba demokra-
tiškos. Dalykų saknyje pedago-
giskieji Foersterio pamatavimai
atstoja sintezę to, kas visuose
auklejimo sistemuose buvo ge-
ru ir tobulu. Jisai versiniai at-
kreipia atydą į reikalingumą
išvystyti mokinyje savyvaldą gy-
venime ir vaiko bei jaunikaičio
vertybės apkinavimą, bet tai-
pogi reikalauja paklusnybės ir
aiškiai primena, jog išauklejimas,
charakterių išdirbimas bei išlaiv-
nimas negali būti žaisme, bet
reikalauja darbo, pastangų ir tai
lygiai kaip nuo auklėtojo, taip
ir nuo mokinio.

— Pergalėkie savyje — jisai
sako — piktus palinkimus ir to-
dėl, kad to mokytojas nori ar lie-
pia, arba mokyklos taisyklės rei-
kalauja, bet todėl, idant sutvir-
tintumei ir ištobulintumei savo
sielą. Išpildyk švėtimus palie-
pimus netikiai todėl, kad iš-
moktum prisikinti kitiems ir
kitais valdyti, bet, kad išmoktum
valdyti — pats save....

Priekabėse priminsiu, jog ja-
poniečiai yra tauta, kuri rodo ar
ne augčiausiame laipsnyje turi
išsivysčiusią susivaldymo planą ir
lavinasi jame nuo jaunystės vi-
same kame. Ten jaunieji privalo
buti "apsipazinę su darbais, kan-
tūras, prisitūrinti žodžiuose ir ju-
dėjime."

"Valdymas pats-savęs suteikia
japoniečiams jięgą pergalėti vi-
sokias kliūtis, veikliai kęsti bėdą,
troškuli, net paniektinti mirtį."

Pas Foersterį "disciplina" ne-
reikšia vyresniųjų sau-valią su-
lyg vaikų, bet — lygų sujungimą
savyvaldos su paklusnybe. To-
kią vienybę rasim tarpe dvie-
jų prieštaraujančių dvasijų
procesų, jeigu auklėtinis supras
paklusnybės tikslą ir pamylės jį.
Ir turi pamylėti mės gero auklė-
jimo tikslu yra ištobulinti jau-

nikaitį ir priartinti jį prie did-
rybės idealo.

Žinoma, jog didvyriū gali bu-
ti tiktai tasai žmogus, kurs taip
stipriai suvaldo pats-savę, jog
tikslu atsiekimui, — suprantama
gero tikslo, — gali pats-savę pa-
aukauti.

Kokiū būdu Foersteris pataria
išdirbti charakterį? Tų būdų yra
labai daug. Silpnos valios asme-
nis tikriausiai ir lengviausiai
suvaldys patį-savę, pildydami
pradžioje kitų paliepimus. Ant-
roju laipsniu gali būti užsi-
rimas atsiekti kai-kuriuos ma-
žesnius tikslus pav.: šiandien ma-
žiausiai kalbėsiu, arba nepyksi-
siu.... Suprantama, jog tokiems už-
sišpyrimams privalo eiti pagalbon
ir tam tikri praktikavimai, —
pradžioje lengvi, sekantįj kas-
kart sunkesni. Ne mažą-gi pa-
gelbą šiame suteikia draugiški
apsvarstijimai ir rašliaiškai ne-
kurių etiškių temų išdirbinėjimai,
pav.: išrodinėti blogiasias melagys-
tės puses ir t. t. Mokytojo
padrąsinimas bei paskatinimas,
draugų globa — jų apsvartymai
ir išreiktos nuomonės apie pa-
naušius išdirbinėjimus — tas gerai, tas
blogai ir kodėl gerai ir blogai, —
visa tai labai daug prisideda prie
stiprios valios išdirbimo.

Taip tai Prusas paviršutiniai
peržvelgia taji veiklą. Prie pro-
gos galime pridėti, jog žmogaus
didžiausia nelaimė nėra vargas,
nei ištieklio stokumas, nei vidujinė
nelaisvė, nei pavojus, bet —
nemokėjimas, negalėjimas susi-
valdyti pats-savęs. Kada mūsų
jaunomenė pames taip vadinamą
politiką ir bergėdžias demon-
stracijas, imsis charakterių
išdirbimo, tada atsidarys mūsų
tautai geresnis rytojus, prasidės
nauja lietuvių istorijos era.

Kad tas kada priartins — esu
tikras. Idant tasai judėjimas
rimto auklėjimo visuomenės ku-
greičiausiai prasidėtų ir apimtų
didžiulias draugijas ir visą mūsų
visuomenę, ir niekad... nie-
kad... jau neperstotų gyvuoti!

KLAIDOS ATITAIŠYMAS.

"Lietuvos" 6-me numeryj pre-
sos komiteto pranešime įsiskver-
bė klaida: buvo pasakyta, kad
streikuoją 300,000 lietuvių; vieton
to turi būti 3,000 lietuvių.

Su pagarba
Presos komitetas:
J. Čižis,
W. Šibanauskas.

AUKOS.

Mus prašo pagarsinti per "Lietuvą"
sekančias aukas naudai Brooklyno
ir New Yorko lietuvių kraują:

1. Lietuvių Darbininkų Dr. J. A. Ameri-
kai iš Chicago aukojo \$10.00.
iš liuso noro sumesta \$5.50. Syk-
liu \$15.50.
2. Lietuvių kraują klubas sa-
vitarpinės pašėlos iš Chicago \$25.00.
3. Is Belot, Wis., per Kaz. Did-
jurgio ir Bol. Glikpėvičiaus (pravarde
neaiškiai parašyta. Red.), pasidarbav-
ima, surinkta ir prisistatė \$16.67.
- Belote aukojo sekančiai: A. Vitkus
\$1.00; K. Didjurgis, J. Ladečina, K.
Mocus, A. Andriulaitis, A. Snabalis,
P. Shatas, J. Kazlauskas, J. Sun-
gaila, J. Koliškis po 50 centų; M.
Saks, M. Stankevičia, A. Švirgždys,
S. Jocius, J. Andriulis, J. Mocus,
P. Valčiulaitis, W. Solton, Regina
Rotho, P. Slagžda, I. Kryžėnauskis,
J. Radeckis, E. Mokevičia, J. Laba-
nauskis, J. Prigostakis, B. Subkevičia,
D. Ivanov, M. Ivanov, M. Berednik,
W. Setinov, J. Gondantini, M. Bor-
sini, J. Liberatoris, J. Calalane, F.
Ludibeck, P. Joberis, J. Steponavičia,
S. Silnoki, D. Jasaitis, W. Belakis,
K. Norkevičia, J. Badun, E. Burnekis,
P. Jonulis, T. Morkaitis, J. Zinke-
vičia, K. Janulis, A. Stukša, W. Ru-
novičia, N. Runovičia po 25 centus;
S. Breivienė 15c.; F. Jankauskis 12c.;
A. P. A. Valčiulaitis, J. Drought,
M. Jokubauskis, H. Barsini po 10c.
\$15 Pittsburg, Pa. per St. P. P. P.
apista \$6.00.

Pittsburg aukojo sekančiai: St.
P. P. A. A. Glodenis po \$2.00; A. Bu-
dinauskas ir M. Javitskas po \$1.00.
5. Is Winnipeg, Man., Canada \$25.10.
(Apie šitas aukas Redakcijai ne-
prisistatė šelpimo komitetas.)
Streikierių šelpimo komitetas:
J. Buchinsky, Prez.
A. Lelia, Sekr.
P. Mačys, Kas.

AUKOS.

Town of Lake "Aušros" įstaigos
naudai.

A. Zemaits \$5.00

Vėliausios Žinios.

ATEIVIŲ BILIUS UŽMUSTAS

Washington, D. C. Vasario 19.
Šiandien Atstovų Butas 213 balsų
prieš 114 atsiskė perleisti Dil-
linghamo-Burnetto bilių ir palaik-
dėl Prezidento Tafto veto, nors
Senatas panėdėję buvo perleides
antru kartą. Tokiu būdu ateivių
bilijus tapo užmustus.

"Vienybės Liet." Byla su Bagočium.

(Nuo mūsų specialio korespond.)

(Tąsa iš pereito num.)

10 d. vasario, 1913, 2 val. po
pietų, pradėta vėl tardyti bylą.
Kaip ir 8 d., subotėje, šiandien
klaudinėta Bagočius. Daugiausia
atidžios atkreipta į taip vadinamą
maji religijos klausimą. Anojė
korespondencijoje sakiau, kad tei-
smas reikalauja prirodymų, jog
Bagočius ištikrųjų yra mainės ti-
kėjimą. Aname teismo posėdyje
jisai pabriežė, jog yra rymo-kata-
likas; iš jo paties gyvenimo pasi-
rodė, kad jis turėjo labai artimus
santykius su presbyterijonų baž-
nyčia; tad svarbu yra priparodyti,
kad yra teisinga ta vieta p. T.

J-jio straipsnyje, kur kalbama, jog
jisai (B-čius) mainė tikėjimą.
"Vienybės Lietuvninkų" advoka-
tūi užklauso, ar Bagočius at-
lieka katalikų bažnyčios apeigas,
jis atsakė, kad nuo šešių metų
jau nebeįs išpažintin, o bažny-
čias (visokias) dažnai lankas, ir
tai netik katalikiškas, bet ir kitų
tikėjimų.

Kl. Dėlko tamsta neatlieki ka-
talikų bažnyčios apeigų?

Ats. Katalikų kunigai labai iš-
naudoja savo žmones. Jie ima
po \$6.00 už ausinę (išpažintin-
confession), po \$25.00 už šilubus,
po \$10.00 ir iki \$25.00 už pak-
synas. Prieš tokį ėmimą pinigų
aš visados karštai protestavau ir
protestuoju.

Is šitokio aiškinimo matosi, kad
B-čius visviena yra dvasioje ka-
talikas: jis šalinasi nuo katalikų
bažnyčios ne dėl jos dogmų,
bet tikrai dėl to, kad bažnyčios
tarnai, kunigai, ima už savo pa-
tarnavimus daugiau, negu, pagal
Bagočiaus nuomonę, reikėtų imti.

"V. L." advokatas klausia:

Kl. Ar Westchesterio pavieto
teisme, spalio mėn., 1904 m., tam-
sta liudijai, kad esi sanariu Pir-
mos Luteronų Presbyterijonų
Bažnyčios (First Lutheran Pres-
byterian Church)?

Ats. Taip.
Kl. Ar tamsta liudijai, kad iki
tam laikui jokios kitos bažnyčios
nepažinai?

Ats. Taip.
Kl. Ar tame pat teisme tamsta
liudijai, kad matei sužeistą L.
Ubartienę?

Ats. Taip.
Kl. Ar tamsta liudijai, kad po
tam buvau užėjęs pas minėtą
Ubartienę ir jos namus ir matei ją
sergant nuo sužeidimo traukinių
kolizijoj?

Ats. Taip.
Kl. O 1906 metuose ar tamsta
sakei New Yorko pavieto tei-
sme, Baltimore & Ohio geležin-
kelio byloje prieš Baltų Yhan-
kaus, kad minėtoju traukiniu ne-
vaziavai ir tos moters L. Ubartienės nematė?

Ats. Taip, sakiau.
Kl. Šiame pat teisme tamsta
sakei, kad tamsta mokiniū liti-
vius vakarinėje presbyterijonų
mokykloje, ar tai tiesa?

Ats. Taip, tiesa.
Kl. Taip-gi ar tiesa, kad sa-
kei, jog tamsta užlaiko ir mok-
slan leidžia presbyterijonai?

Ats. Taip, tiesa.
Kl. Ar tamsta pažįsti šitą kny-
gelę? (Čia "V. L." advokatas pa-
rodo presbyterijonų išleistą, o
Bagočiaus išverstą knygęle:
"TYKRAS KRIKŠČIONIS".

Knygutėje, ant kiekvieno pusla-
pio yra šimtai etymologijos ir sin-
taksės klaidų, kurias "V. L." ad-
vokatas davė tulum su rašyba, ap-
sipažinusiam žmogui pataisyti;

ji dabar yra išmarginta raudonų
rašalu pagal bendrai priimtą mū-
sų rašybą; pats teisėjas pastebė-
jo, kad "ant kiekvieno puslapio
yra šimtai paklaidų", kas liudija,
jog vertėjas visai nepažįsta kal-
bos.)

Ats. Taip, pažįstu. Tai mano
versta knygutė lietuvių kalbon.

Kl. Dėlko čia taip daug klaidų?
Ats. Aš tikta išversčiau; ko-
rektų neteko man skaityti. Antra-
pusę vertus, lietuviai neturi savo
rašyboje vienodumo, kiekvienas
rašo taip, kaip jam patinka. Lie-
tuviai ir gramatkos neturėjo.

Kl. Kiek yra lietuvių kalboje
klaidų?
(Užklaustasis gana ilgai mishi-
ja).

Ats. Tris: dabartinis, praeita-
sis ir busiantis.

Kl. Apie ką rašoma toje kny-
gelėje?
Ats. Apie krikščonybę, kaip pa-
rodo antgalvis.

Kl. Ar kalbama čia apie presby-
terijonų bažnyčią?

Ats. Apie presbyterijonus čia
nėra nė žodžio pasakyta.
(Knygutėje išstai kalbama apie
Rymo-Katalikų bažnyčios hierar-
chiją ir apie tai, kad tokiais pa-
matais, kaip katalikų bažnyčia,
paremta religijinė organizacija
yra klaidinga; kad patsai žmogus
yra tarpininkas tarp Dievo ir sa-
vo dušios, kad kiekvienas gali sau
aiškinties šventraštį pagal savo
geriausį supratimą ir sveiką
protą).

Kl. Ar tamsta 14 d. vasario
1906 metų New Yorko pavieto
teisme liudijai, jog visas liudiji-
mas prieš Baltimore & Ohio ge-
ležinkelį L. Ubartienės byloje
buvo neteisingas?

Ats. Taip, liudijau.
Kl. Ar teisybė, kad tamstai bu-
žo žadėta \$750.00, jei Ubartienės
byla bus išlostą?

Ats. Taip buvo kalbėta ir aš
taip supratau.

Ats. Ar tamsta neįsėdavei Bal-
tūi Yankui kokio rašto, kuriame
žadėjai liudyti prieš geležin-
kelio kompaniją?

Ats. Ne.
Kl. Ar esi tikras, kad ne (are
you sure)?

Ats. Taip.
Po tų ly kitų dar klausimų p.
Bagočiaus advokatas, davė jam
kelis klausimus sulig minėtos by-
los:

Kl. Papasakok tamsta smul-
kiau, dėlko tamsta liudijai prieš
kompaniją vienaip, o už pusantrų
metų pirmutinį savo liudijimą at-
saukei?

Ats. Aš atvykau iš Rusijos bu-
damas 18 metų amžiaus. Mano
persitikrinimai sulig valdžios
įstaiju ir kapitalistų kompani-
jų buvo visai ne tokie, kaip da-
bar; aš, atėjęs šon šalin iš Ro-
sijos, kur priešpauddar ir perseki-
jimas, maniau gerai padarysias,
jei pagelbėsiu bėdinai moterei
gauti keletą šimtų iš kompanijos.
Tas dalykas visai nesipriešino
mano persitikrinimams, kokius aš
tuokart turėjau. Paskui-gi, kada
Pittsburge susipažinau su Rymo-
katalikų kunigų... ne, su ka-
talikų kunigų Dieioniu ir pa-
sakojau jam apie savo liudijimus
prieš kompaniją, tai jis man pa-
sakė, jog tai yra labai negeras
darbas, mano sąžinė niekad ne-
turėsianti ramybės. Iš klausęs jo
ir persitikrinęs, jog ištikrųjų ne-
gerai padariau, neteisingai liudy-
damas, nuėjau į Balt. & Ohio ge-
ležinkelio detektyvų ofisą Pitts-
burge ir pasakiau, kame dalykas.
Toku būdu aš atitaisiau klaidą,
kuria buvau padaręs Westchester
pavieto teisme....

Kl. Kitaip sakant, tamsta ati-
tasei savo klaidą, kaip teisin-
gas žmogus (gentleman)?
Ats. Taip.

Tarpe "V. L." advokatas kla-
sia:

Kl. Eidamas pas detektyvus
Pittsburg, ar tamsta nemanei,
kad tamsta esi detektyvų sekioja-
mas už tai, kad neteisingai liudi-
jai Ubartienės byloje prieš Balt.
& Ohio geležinkelį?

Ats. Ne.
Kl. Ar teisme, vasario 14, 1906,
tamsta sakei, kad kun. Dielio-
nis, tamstai iš kur tai sugrįžus
namo, sakė, buk, tamstai nesant
namie, būves apsilankęs koks tai
nepažįstamas žmogus ir klausinė-
jes apie tamstą. Tamsta-gi, ma-
nydamas, kad tai detektyvo buta-
tuojau nuėjai į policijos stotį pa-
siteirauti; nesužihojęs tenai nie-
ko, ėjai į detektyvų ofisą. Čia,
bijodamasis, kad jau jie turi ži-
nias apie buvusį liudijimą prieš
kompaniją, papasakojai, kame
dalykas. Ar tamsta taip liudijai
minėtame teisme?

Ats. Gal ne visai tais žodžiais,
bet sulig paties turinio — taip.
Kl. Kuris-gi liudijimas yra tei-
singas? Ar tas, kuriame tamsta
sakeisi vaziavęs traukiniu ir ma-
tės sužeistą Ubartienę, ar kitas,
kur tamsta sakai, kad nevaziavai
traukiniu ir tos moters nematėi?

Ats. Teisingas buvo antras liu-
dijimas.

Sekanciai klausinėta sulig to-
ko ir kaip Bagočiaus mokino lie-
tuvius vakarinėje mokyklose.

Kl. Ko tamsta mokinai lietu-
vius vakarinėje mokykloje Pitts-
burge?

Ats. Skaityti, rašyti, kartais,
sykį į du mėnesius perskaitydavau
jiems kelis sakinius iš Biblijos
ir, remdamasis ja, mokinau žmo-
nes, abelnai imant, moraliskumo.

Kl. Ar tamsta neskelbei pre-
byterijonų bažnyčios dogmų?

Ats. Ne.
Kl. Ar tamsta pozavai kaipo
visuomenės veikėjas (as a public
man)?

Ats. Aš pats nepozavau, ta-
čiaus mane tokiu laiko.

(Vėl Bagočiaus advokatas
klausia):

Kl. Aiškindamas Bibliją, ar
tamsta nekritikavai katalikų tikė-
jimų?

Ats. Ne.
Kl. Kokią tamsta Bibliją skai-
tei žmonėms?

Ats. Berlio Bibliškos Drau-
gijos išleidima.

Kl. Ar tai nėra presbyterijonų
kongregacijos išleidimas?

Ats. Ne, tai Bibliškos Draugi-
jos išleidimas, vienintelis, kokį
lietuviai turėjo ir turi.

Kl. Ar tikrai vienintelis?

Ats. Tikriausia. Lietuviai ne-
turėjo ir neturi kitokio išleidimo.

Kl. Ar tą pačią Bibliją ir ry-
mo-katalikai vartoja?

Ats. Taip, tą pačią, nes, kaip
sakiau, lietuviai neturi kitokios
Biblijos.

Kl. Tai yra ta pati Biblija, ku-
rią lietuviai rymo-katalikai ir i
bažnyčią su savim nešasi ir baž-
nyčioje vartoja.

Ats. Taip, lietuviai rymo-kata-
likai tą pačią bibliją ir bažnyčio-
se vartoja.

Aišku, kad šitais žodžiais Ba-
gočius save parodė ignorantu,
nėsa katalikams yra uždrausta
vartoti kitoki Biblija, kaip tik
vertimas pagal Vulgatą ir su
Rymo-katalikų bažnyčios vyriau-
sybės aproba ir pritaikintu
prie Šventraščio komentaru, ko
trūksta Berlio, kaip protesto-
ny, laidai. Ir tai tokios Bibli-
jos vartojimui geras katalikas tu-
ri gauti specialią savo dvasi-
kio pavėlijimą. Beto, neteisybė
yra, kad lietuviai neturėjo ir ne-
turi savo kalba išleisto Šventra-
ščio. Matyt, to žinovo visiškai
nežinoja, kad lietuviai turėjo
Bibliją, arba Šventraštį, šituose
išleidimuose: 1. Protestonų lei-
diny 1660 m., Londone; 2. 1701
m. išleista Karaliaučiuje NO-
VUM TESTAMENTUM; 3. Ry-
mo-Katalikų leidiny 1711 m.,
Evangelijs; 4. Naujas Testa-
mentas, protestonų leidiny, Ka-
raliaučiuje, 1727; 5. Katalikų
(Akademija "Societatis Jesu") lei-
diny: Evangelijs polskie i li-
tewskie, Vilnius, 1731; 6. Pro-
testonų leidiny visa Biblija, Ka-
raliaučiuje, 1735; 7. Protestonų
leidiny "Naujas Testamentas",
Karaliaučiuje, 1740; 8. Evange-
lijos, Vilnius, 1750; 9. Evange-
lijos lenkiškos ir lietuviškos, Vil-
nius, 1752; 10. Biblija, Karaliau-
čiuje, 1755; 11. Naujas Testa-
mentas, protestonų leidiny,
1755; 12. Evangelijs, Vilnius,
1756; 13. Evangelijs, Vilnius
1776.

Nerokuojant kelių išleidimų
Vyskupo Arnulpo Giedraičio ver-
sto Naujojo Testamento (1806,
1816 m.), Biblija lietuvių kalba
buvo daug sykių leista, tai liu-
teronų, tai kalvinių vertimuose,
ir tvirtinti teisme, po prisieka,
kad Berlio leidiny yra tai vie-
nintelis (only one), kokį lietu-
viai kada yra turėję ir turi —
tai jai daugiau, negu kalbėjimas
apie tai, ko nežinoma.

Kl. Ar tamsta laikai paskaitas
(lectures) lietuviams?

Ats. Taip, ir netik lietuviams.

Kl. Kur tamsta laikai paskai-
tas?

Ats. Įvairiuose Amerikos mie-
stuose, mokyklose, šiaip salėse.

Kl. Ar neskaitai tamsta pa-
skaitų bažnyčiose?

Ats. Kartais.

Kl. O žydams?

Ats. Syki skaičiau ir žydams.

Paskui "V. L." advokatas rodo
Bagočini fotografiją jo laiško, ra-
šyto 1906 ar 1907 metais į J. O.
Sirvydą; laiške sakoma, kad Ba-
gočius dirbęs spaustuvėje, drau-
gis su tuo mokinas, už mokslą
užmoką presbyterijonai; toliaus
sakoma, kad, pabaigus akademi-
ją, jis reikalausias, kad presby-
terijonai leistų jį į gerą univer-
sitetą, o jei neleisai, tai busianti
tinkama proga su jais persiskir-
ti. Porą sykių pabriežiama lai-
ške, kad jis (B-čius), nors tar-
nauja presbyterijonams, mokina
jų mokyklose, tačiau dvasioje
yra karščiausias socialistas-revo-
lucionierius ir kiekvienu savo

žingsniu, daromu visuomenės
dirvoje, rupinsis rengti kelią so-
ciališkai revoliucijai. Tą vietą
advokatas duoda pačiam Bago-
čiui verst, o abu advokatai ir
teisėjas tėjia, ar teismui pri-
duotasis "V. L." advokato ver-
timas yra teisingas. Vertimas
sutinka. Paaiškėjus, kad laiške
kalbama apie save tokioje pra-
smėje, kad išteisinti savo prigu-
lėjimą prie presbyterijonų baž-
nyčios, t. y. pardavimą savo isi-
tikrinimui, ir patėmijus, kad pa-
sakyta, jog ir "mums" galima
panaudoti tokie įrankiai, kaip
"tam tikras švarkas", (suprask
— apsimetimas veidmainyste), jei
"mūsų priešai" įvairių įrankių
griebiasi tamsinti žmones. "V.
L." advokatas suprato, buk po
žodžiais "priešai" B-čius mini
presbyterijonus; Bagočiaus ad-
vokatas skubina liepia įraš

A. OLSZEWSKIO BANKA

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tapo pilnai atnaujinta ir žymiai padidinta ir dabar veda Bankinius reikalus sekanti:

1. Išduoda čekių knygeles Biznieriams, Fabrikantams, Kontraktieriams ir kitiems, su kuriais tai čekiais jie apmoka savo "bilas", algas ir visokias kitas išmokėstis. Šios Bankos čekiai yra geri visose Bankose po visą Ameriką.
2. Prilima Pinigus taupinimui (užsėdijimui) ir moka 3% (nuošimtį) metams.
3. Skolina Pinigus pirkimui namų ir lotų mieste Chicago ant lengvų išmokėstų.
4. Perka ir parduoda namus, lotus, "mortgages" ir "bondsus".
5. Sukolektuoja Pinigus iš kitų Bankų po visą Ameriką.
6. Išmaino Pinigus visų viešpatysčių ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant kitokių.
7. Siunčia Pinigus į visas dalis svieto ir parduoda Šifkortes ant visų laivinių linijų.
8. Padaro visokius rejeentališkus dokumentus, doviereennastis, affidavitus, kontraktus pirkimo ir pardavimo, parupina pasportus išvažiuojantiems į Lietuvą ir užtvirtina juos pas Rōsijos Konsulį.
9. Parsamdo Bankines skryneles (Boxes) saugiai įrengtoje Bankoje, prie kurių nė vagis nė ugnis negali prieiti.

Todėl Jei esi biznyje ir turi klapatą su vedimu biznio rokundy, tai atidaryk "Checking Account" A. Olszewskio Bankoje, o Banka suves tau rokundas kas mėnuo iki vienuo centui, ir nereikalaus daryti jokių išmokėstų pinigais, nes visas savo bilas ir algas išmokėsi bankos čekiais.

Jei nori užsėdyti savo pinigų ir gauti už juos 3 procentą, tai dėk juos į A. Olszewskio Banką.

Jei nori pirkti namą, lotą, ar biznį mieste Chicago, tai pinigų paskolinti gausi A. Olszewskio Bankoje.

Jei turi parduoti namą, lotą, ar biznį mieste Chicago, tai A. Olszewskio Banka suras tau pirkėją.

Jei nori siųsti pinigų į kraują, siųsk juos per A. Olszewskio Banką, o greičiausiai nueis.

Jei reikalauji šifkortes išvažiuoti ar savo draugus atgabenti, tai pirk ją A. Olszewskio Bankoje, o busi užganėdintas.

Jei reikalauji rejeentališko popierio, kaip "Dovierennasties", aktų pirkimo ar pardavimo, užtvirtintų per Rosijos Konstlį, kreipkis į A. Olszewskio Banką, o ji tau padarys juos kuogeriausiai.

Su visokiais bankiniais reikalais vietiniai yra meldžiami asabiškai atsilankyti, o iš tolymesnių vietų kreiptis per laiškus adresuojant šiteip:

A. OLSZEWSKI BANK
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

P. S. Kam teko būti Chicagoje iš tolymesnių miestų neužmirškite apsilankyti ir mūsų Bankon.

JOHN COCHINSKY
LAWYER
LIETUVYŲ ADVOKATAS
69 W. Washington St., Room 1510
CHICAGO
Atlieku visokius legaliskus reikalus atskaitai, ypatingai susijusius su kitiems. Užsima vedimu visokių civilinių ir kriminalinių bylų. Taip pat peržiūru abstraktus ir padėu visokių popierius ir dokumentus pardavimo ir pirkimo namų, lotų, biznį ir t. t. Lietuvių, kurie turite kokių legaliskų reikalų, atsilankite pas mane.
Ofis: Tel. Central 1863.
Gyvenimas:
2316 W. 23rd St., Chicago, Ill.
Gyvenimo Tel. Canal 2852.

Leveskio Prekybos ir Kalbu

Dieninė ir vakarinė Mokykla.
Mokymai:
1. Pradinis (Prirngiamasis) Kursas.
2. Prekybos Kursas pagal Amer. planą.
3. Prekybos Kursas pagal Rusijos planą (dei manančių grįžti Lietuvon).
Kalbos:
Lietuviška, Angliška, Vokiška ir Rusišką (pagal norą ir Lenkišką).
Del smulkesnių žinių kreiptis į patalą arba per laiškus išimtinai.
G. J. LEVESKIS,
Vedėjas Mokyklos
3106 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Geriausios Pigumynas, koki bent kada turėjot.

Taip ir kį jų skaitote pigumyną? Leiskim sau, jų pirkote daiktą, kurio reikalavote, kuris padarydavo veik visą sunkiausią darbą, plovimą, pompavimą ir t. t. ir kad tuom pačiu laiką jis užsėdėjo jums tiek pinigų, kad jis pats apmokėjo trumpu laiku. Ar jūs nepavadinumėt to pigumyną (bargenų)?
I H C mašina padarys visą tą ir dar daugiau. Pati išsimekėjusi, ji uždariaus jums ir toliaus metai po metų, pakol jūs nepasakysit, kaip vienas mūsų draugas iš Clay County, kuris vartoja I H C mašiną per 6 metų, pasakė: "Mano I H C mašina yra geriausia pigumynas, koki aš kada nors pirkau."

I H C Aliejinės ir Gazo Mašinos

yra pilnai ištikimos ir nepaprastai stiprios. Viskas jose, ir geležiniai atlieti pistonai, yra puikiai sutaisyti ir gerai sutaisyti. Žemesnėje pistonų žiedai užtikrina maksimum įjėgą nuo eksplozijos. Uždegimo aparatas labai lengvai suprantamas. Karburatorius arba mikseris yra lengviausiu būdu padarytas. Judosmos dalys puikiai nubalsuotos. Jokia mašinos dalis nėra persunkti, bet save keliu kiekvieną dalį yra stipri. I H C mašina yra gera mašina—tokia, ant kurios galite atsidėti, kad per metų metus ji savo darbą atliks.

I H C mašinos yra daromos visokių pavydų—gulsės, stacionios, sužadamos ir pastovios, oru ir vandeniu šaldomos; didumo nuo 1 iki 50 arklių įjėgos; varomos gazu, gazolina, nafta, distiliatu, kerosinu ir alkoholiu. Gazolininiai ir kerosininiai traktoriai nuo 12 iki 60 arklių įjėgos. Malimo, plovimo, pompavimo ir laistymo prietaisai ir t. t.

I H C vietinis agentas paaškins jums geras I H C mašinos ypatybes. Gaukite nuo jo katalogą arba rašykite, adresuodami:
International Harvester Company of America
(Incorporated) USA
Chicago

50.000 KNYGU

Pasakys Kokiu Būdū Gali Pats Save Išgydyti Namie.

Kožas kenčiantis vyras turėtų pareikalauti vieno iš tų Stebuklingų, dykai gautų knygų. Ta knyga yra vertė \$10.00 kožam kankinamų vyrų. Knyga ta pasakys sveikam vyrui kaip saugotis nuo ligų. Jauni vyrai, kurie mato apsvėsti naudos skaitidamė tų knygų. Jeigu sergate nuo Pilva ligų, Negromulvima, Užsikūlimą Žarnų, Kepenų, Skilvės, Inkstų ar Puslės ligų, Nusilpnėmą Nervų, Pražūdytą Vyriškumą, Nepriemamą Sapnų, Lytišką Nusilpnėmą, Užnuodijimą Kraują arba Brangtą, Skrofulą ir Nevalų Kraują, Pulavimą arba Triperį, Užkrečiamą Ligų arba Naują ligutą Nesveikumą; jeigu esate Silpnas, Nerviškas, Nulindęs, Nusilpnėjęs, Nusilpnėjęs Spėku arba kenčiate nuo Jaujų Pradžią, Rematizma arba kokią ligą ir nesveikumą, paprastų vyrų, ta Dykai gauta knyga, pasakys jums kokių būdų atrasti greitą nuolatini išgydymą, privatiškai ir paslaptai, savo namie. Knyga ta pasakys aiškiai ir paprastai kalboj kokią kancėtie ir kaip galete būti sveiku. Knyga ta yra krautiškos žinios ir pasaka apie tokius dalykus privatiškai būdą, katrus kožas vyras, jaunas ar senas, bagotas ar pabėdintas, nevedęs ar vedęs, sergantis ar sveikas—tur žinoti ir juo prisilaikyti. Naudingas ir teisingas patarimas, italpintas nuo Dykai gauti knygų yra neapiprekuojamas. Jeigu kiti gydytojai neįstengė sugrąžinti jums sveikatą, spēkas ir tvirtumą, neišdinkę, nenusiminkite ir neturite vilgtis, bet pareikalaukite tų Didelių Vadovų Sveikatą.

SIUSK TĄ DYKINĮ KUPONĄ SENDENA.

Tas pareikalavimas knygos nepiravla jus į jokio skola ir užmokėsi. Mes nesimant jokių vaistų C. O. D. su užduotu mokesčiu kaip kiti neįmogi gydytojai ir institutai. Ta knyga yra siunčiama su užmokėjusį patį prašim ir užpildytą kuponą ir jį išsiųsime jums, jog ne vienas negalėtų žinoti ka is talpina.

DR. J. S. LISTER & Co., L. 802, 208 N. Fifth Ave., Chicago, Ill.

Godotinas Tais: Aš esu užinteresuotas Taisias pridėdami siusti Vyrai Dykai Knygą, melsiu prisauti man viena vyrai dykai.

Vardas ir pavardė: _____

Adresas: _____

Dykai del Viru

Vyrai Išgydomi į 5 Dienas

VARICOCELE, HYDROCELE (Be peilio ar skausmo)

Ar nori išgydyti kiekvieną vyrą kenčiantį nuo Varicoceles, Strikturos, Užkrečiamą Kraują Nuošius, Nerviškos Negalės, Hydroceles ar ypatingų vyrų ligų. Tas laisvas pa uilpinimas yra atviras visiems, kurie praleido dides sumas pinigų ant daktarų ir gydytojų be jokios naudos ir mano noru yra parodyti žmonims, kurie būdymai per tūzimą ar daugiau daktarų be jokios paskaitos, kad aš vartoju vietinį būdą, kuriuomi tikrai ir ant visada išgydau.

Ateik! mano ofisą ir pasitark su manim draugėliu. Kalbu visose kalbose. Tamsta gausi geriausia patarimą ir pasinaudai iš mano 15 metinių patyrimo kaip specialistas vyriškų ligų. Aš tamsta parodysiu kaip būti išgydomu.

Tikrai išgydau Skilvio, Plaučių, Kepenų ir Inkstų nesveikumus (Nemokė už neišgydymą—Neišgydo, nemokė)

Slaptos VYRU LIGOS

Pražudytas Vyriškumas, Ligos Kepenų ir Inkstų, Nerviška negalė, Silpnas, Pražudyta pajėga, Nuovargis, Kraujo užnuodijimas, Slapumo bėgimas.

Plaučiai

Dusulys, Bronchitas, Kvėpavimo ligos išgydomos visiškai mano vėliausia metodu.

Roda Dovanai.

Įsigydo, kad būtum sveikas

Kalbu Lietuviškai.

Vyrų ir Moterų Ligos

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas

Specialistas